

HATTULAN SEURAKUNTA

TILINPÄÄTÖS 2022

SISÄLLYS

I	TOIMINTAKERTOMUS	2
1.	Yleiskatsaus.....	2
1.1	Hattulan seurakunnan strategia	3
1.2	Vastuu ympäristöstä.....	3
1.3	Talouden yleisnäkymä.....	3
1.3.1.	Seurakunnan talous.....	4
1.3.2.	Toiminnan ja talouden tarkastelu tuloperustan muutosten valossa	5
1.3.3.	Toiminnan tarkastelu Kriisiytyvän seurakunnan mittarien valossa	6
2.	Hallinto	7
3.	Henkilöstö	9
4.	Seurakunnan jäsenmäärä	13
5.	Sisäinen valvonta	14
6.	Talouden tunnusluvut.....	15
6.1	Tuloslaskelman tunnusluvut.....	15
6.2	Rahoituslaskelman tunnusluvut.....	15
6.3	Taseen tunnusluvut.....	16
7.	Kirkkoneuvoston esitys tilikauden tuloksen käsittelyksi	16
II	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	17
1.	Käyttötalouden toteutuminen.....	17
1.1	Hallinto (pääluokka 1)	17
1.2	Seurakunnallinen toiminta.....	21
1.3	Hautaustoimi	40
1.4	Kiinteistötoimi	41
2.	Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	44
2.1	Verotulot ja valtionrahoitus.....	45
3.	Investointiosan toteutuminen	45
4.	Rahoitusosan toteutuminen.....	46
III	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	47
1.	Tuloslaskelma	47
2.	Rahoituslaskelma	48
3.	Tase.....	49
IV	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	50
1.	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	50
2.	Tuloslaskelman liitetiedot.....	50
3.	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	51
4.	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	51
5.	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	51
V	ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ.....	53
VI	LUETTELOT JA SELVITYKSET.....	54
1.	Luettelo tositelajeista	54
2.	Selvitys kirjanpito- ja tositteiden säilytystavoista.....	55
3.	Tunnuslukujen laskentakaavat.....	55
4.	Pysyvien vastaavien poistoaikasuositukset	56
5.	Poistosuunnitelman muutos vuodelle 2022.....	57

I TOIMINTAKERTOMUS

1. Yleiskatsaus

Valon ja varjojen vuosi 2022

Valtuustokauden 2019–2022 viimeinen vuosi alkoi valoisissa merkeissä. Pandemian tuoma kaksi vuotta kestänyt epävarmuus ja monet rajoitukset olivat varjostaneet seurakunnallista toimintaa ja pakottaneet sopeutumaan poikkeusjärjestelyihin. Nyt vihdoinkin olimme aloittamassa uutta vaihetta, jolloin toimintastrategiamme mukaisesti tilaisuuksien järjestäminen ja ihmisten kohtaaminen oli taas mahdollista. Innostus oli nähtävissä jo toimintasuunnitelmaa tehdessä, oli aika kääriä hihat ja ruveta tositoimiin. Vaikka yleisiä kokoontumisrajoituksia ei enää tammikuun jälkeen ollutkaan, pandemian vaikutukset näkyivät syyskaudelle asti seurakuntalaisten varovaisuutena tulla yhteisiin tilaisuuksiin. Erytisen selkeänä tämä näkyi jumalanpalveluselämässä ja varttuneemmalle väelle järjestetyissä tilaisuuksissa. Erytisperiirteenä voisi mainita lapsille suunnatun leiritoiminnan, jossa aikaisempina vuosina yön yli kestävät leirit täytyivät muutamassa minuutissa ilmoittautumisajan alettua ja nyt perheiden ja lasten toiveena olivat yksipäiväiset leiripäivät, koska lapset eivät uskaltaneet olla öitä pois kotoa. Näistä toimintapäivistä saatiin kuitenkin niin hyvää palautetta, että toimintaa kehitettäessä se otetaan huomioon vastakin.

Alkuvuoden huonot uutiset maailmalta toivat tummia pilviä uuden alun taivaalle. Ilmapiiriä leimasi Ukrainan sota ja huoli Euroopan yleisestä turvallisuustilanteesta. Se on luonnollisesti ollut meillä monella mielessä, ja sillä on ollut vaikutuksia myös seurakunnan toimintaan. Seurakunnan tärkeänä tehtävänä on välittää toivoa ja rohkaista toimimaan kärsivien lähimmäisten hyväksi erityisesti epävarmoina aikoina. Tarvitsemme yhteenkuuluvuutta ja keskinäistä huolenpitoa. Tästä esimerkkinä mm. varojen keruu sotaa paenneitten ja sodan keskellä elävien hädän lievittämiseksi. Lisäksi seurakuntalaisia on kehoitettu rukoilemaan yhdessä ja erikseen rauhaa ja sovintoa sodan osapuolten kesken. Tässä tehtävässä emme saa väsyä.

Epävakaata maailmantilanne ja sen tuomat niin henkiset kuin taloudelliset huolet ovat lisänneet diakonian, sielunhoidon sekä lasten ja nuorten parissa tehtävän työn tarvetta. Seurakuntien diakoniatyö on ollut aina vahva osallistaja ja vapaaehtoistoiminnan organisoija, joka on aktivoinut seurakuntalaisten lisäksi myös kirkkoon kuulumattomia toimimaan yhteiseksi hyväksi. Jokainen kristitty voi toteuttaa diakoniaa arjen lähimmäisyytenä. Vuonna 2022 Suomen kirkossa juhlittiin diakonian viran 150 vuotista historiaa. Syyskuussa, "Vihreänä viikkona", diakoniatyön toiminta esittäytyi avoimien ovien muodossa. Kirkon D-päivän (1.9.2022) juhlaan kutsuttiin yhteistyötahoja ja seurakuntalaisia seurakuntataloon. Illalla pidettiin konsertti Hattulan kirkossa. Oman seurakuntamme diakoniatyön vaiheet koottiin historiikkiin.

Marraskuun seurakuntavaaleissa valittiin luottamushenkilöt uudelle valtuustokaudelle 2023–2026 tarttumaan sen tuomiin haasteisiin. Onnea ja siunausta heidän työlleen!

Toivokaa ja iloitkaa, ahdingossa olkaa kestäviä, rukoilkaa hellittämättä.

(Room 12:12)

Parolassa kevätpäivän tasauksen päivänä 20.3.2023

Virpi Järvinen

Kirkkoherra

1.1 Hattulan seurakunnan strategia

Hattulan seurakunnan tehtävänä on kutsua ihmisiä Jumalan yhteyteen, rohkaista välittämään lähimmäisistä ja luomakunnasta, pitää ovia auki kaikille.

Seurakunnan perustehtävä on julistaa Jeesusta Kristusta maailman pelastajana, tämä on olemassaolomme perimmäinen syy. Perustehtävä ohjaa kaikkea seurakunnan elämää ja toimintaa.

Pyrimme olemaan läsnä hattulalaisten arjessa ja seurakuntalaisia varten. Tuemme arjen hyvinvointia ja pidämme yllä toivoa. Kannamme diakonista vastuuta kaikissa ikäryhmissä. Toimimme vastuullisesti kulttuuriperintöä vaalien ja ympäristöasiat huomioiden. Toimimme yhdessä ja pidämme ovet auki uudelle, pysyvää perustaa kunnioittaen.

1.2 Vastuu ympäristöstä

Luomakunnan varjeleminen on yksi kirkon valitsemista strategisista painopisteistä. Kirkolla on oma ympäristödiplomi, joka on kehitetty seurakuntien ympäristövastuusta huolehtimista varten. Kirkkohallituksen virastokollegio myönsi 20.10.2022 Hattulan seurakunnalle Kirkon ympäristödiplomin vuosille 2022–2026. Seurakunta haki ympäristödiplomia ensimmäistä kertaa. Kirkkoneuvosto nimesi myös ympäristövastaavan ja -työryhmän, joiden vastuulla on mm. seurakunnan ympäristöohjelman toteutumisen valvonta sekä asetettujen tavoitteiden toteutumisen seuranta.

Ympäristöasioissa toimimme arvovaikuttajana ja esimerkkinä. Kirkon energia- ja ilmastostrategia tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2030 mennessä. Energiatehokkuutta tulee lisätä ja syventää kirkon työtä ympäristökasvattajana. Hattulan seurakunnan ympäristöohjelman tavoitteet on johdettu Kirkon energia- ja ilmastostrategiasta. Seurakunta on strategian mukaisesti luopunut jo osasta vähällä käytöllä olevista tiloista.

Kannamme vastuuta ympäristöstä ja ympäröivästä yhteiskunnasta kaikessa toiminnassa. Sähkönkulutusta on aktiivisesti pyritty vähentämään ja ympäristöasiat otetaan huomioon hankinnoissa mahdollisuuksien mukaan. Ympäristökasvatusta tehdään mm. päivä- ja perhekerhoissa sekä rippikoulu- ja isostoiminnassa. Askarteluissa käytetään kierrätysmateriaaleja mahdollisuuksien mukaan. Pyrimme vähentämään paperin kulutusta, ruokahävikkiä sekä jätteiden syntymistä.

1.3 Talouden yleisnäkymä

Taloukasvu piristyi maailmanlaajuisesti alkuvuonna 2022, kun koronarajoituksia purettiin ja pandemia alkoi väistyä ihmisten mielistä. Suomenkin talous kasvoi ripeästi koko alkuvuoden. Venäjän hyökkäys Ukrainaan kuitenkin hyydytti taloukasvun uudelleen. Sodan vuoksi energian saatavuus on ollut aikaisempaa heikompaa, ja se on nostanut sähkön ja polttoaineiden hintoja tuntuvasti. Yritykset ovat vastanneet kustannusten kasvuun nostamalla omia hintojaan, mutta kuluttajien tulot eivät ole kasvaneet samassa tahdissa. Nopea inflaatio on syönyt ostovoimaa, vaikka hyvä työllisyystilanne on toistaiseksi kasvattanut tuloja. Inflaatio oli yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin mukaan 8,8 % joulukuussa 2022.

Suomen Pankin arvion mukaan vuonna 2023 talouden tuotanto jää edellisvuotista pienemmäksi ja inflaatio pysyy nopeana. Talous on ajautumassa lievään taantumaa vuonna 2023 ja BKT supistuu 0,5 %. Taantuma jää kuitenkin melko lyhytkestoiseksi. Kasvu elpyy 1,1 prosenttiin vuonna 2024, kun talouden vastatuulet laantuvat. Vuonna 2025 talouden kasvu on 1,5 %. (Suomen Pankki)

Suomessa oli tammikuun 2023 lopussa yhteensä 258 000 työtöntä työnhakijaa. Se on 15 700 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 9,8 %, eli 0,6 %-yksikköä matalampi kuin vuosi sitten. Hämeessä työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli

10,7 %, ollen edelleen valtakunnallista tasoa korkeampi. Avoimien uusien työpaikkojen määrä laski edellisvuodesta. (Työ- ja elinkeinoministeriö).

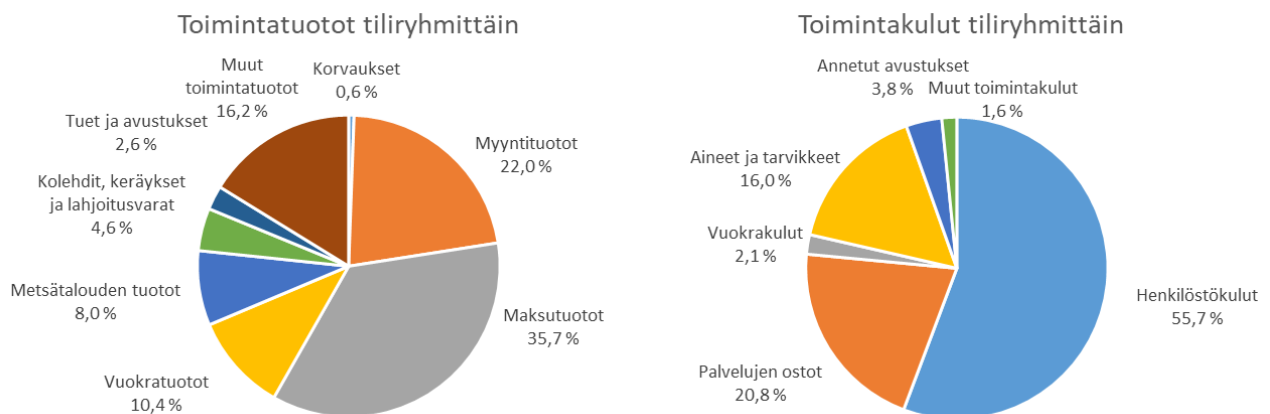
Koko Suomen evankelis-luterilaisen kirkon jäsenmäärä oli vuoden 2022 lopussa 3 620 939 henkilöä (-1,87 %). Tilastokeskuksen ennakkoväkilukuun suhteutettuna kirkon jäsenten osuus väestöstä on nyt noin 65,1 % (2021 66,5 %), laskua vuoden takaiseen 1,4 prosenttiyksikköä. Kirkon jäsenmäärä on laskeva, vielä 1980-luvulla yli 90 % suomalaisista oli luterilaisen kirkon jäsen.

1.3.1. Seurakunnan talous

Hattulan seurakunnan vuodelle 2022 hyväksytty (KV 29.11.2021, 43 §) talousarvio oli n. 19 t€ ylijäämäinen. Talousarvio toteutui talousarviomuutostenkin jälkeen n. 56 t€ ylijäämäisenä. Erotus johdettiin useasta yksittäisestä tekijästä, mm. kirkollisverotulot ja toimintatuotot olivat ennakoitua suuremmat.

Toimintatuotot olivat 257 229,61 €, nousua edellisvuodesta 30,6 %. Toimintakulut olivat 1 829 781,05 €, nousua edellisvuodesta 16,3 %.

Toimintatuottojen ja toimintakulujen prosentuaaliset jakaumat on esitetty alla olevissa kaavioissa.

Kirkollisverotulojen tuotto oli 1,966 m€, mikä on 3,8 % enemmän kuin vuonna 2021. Kirkollisverotulojen osuus kokonaistuloista oli 81,6 %. Vuonna 2022 saatiin valtionrahoitusta 185,8 t€, mikä on 7,7 % kokonaistuloista.

Laskennallisen kirkollisveron perusteella määräytyvän Kirkon keskusrahaston perusmaksu on 6,5 %. Maksu on pysynyt samana vuodesta 2018. Seurakunnan laskennallinen kirkollisvero lasketaan jakamalla seurakunnan verovuoden 2021 kirkollisverotulo seurakunnan kirkollisveroprosentilla. Keskusrahastomaksua maksettiin 81,8 t€ vuonna 2022.

Kirkollisveron perusteella määräytyvä eläkerahastomaksu on ollut 5 % seurakunnan verovuoden kirkollisverosta vuodesta 2018 alkaen. Eläkerahastomaksua maksettiin 94,3 t€ vuonna 2022.

Seurakuntataloudet maksavat verotuskustannuksina 3,2 % Verohallinnon toimintamenoista (laki Verohallinnosta 30 §). Vuoden 2022 verotuskuluja maksettiin 26,7 t€ (-7 %).

Vuosikatetta kertyi 308,2 t€ ja tilikaudelle kohdistuneita poistoja 251,6 t€.

Vuoden 2021 puolella tilattu yhdistelmäkaivuri toimitettiin joulukuussa 2022. Tömäjärven leirikeskuksen keittiöremontti käynnistyi vuoden 2021 puolella ja valmistui toukokuussa 2022. Seurakunnalle tilattiin alkuvuonna uusi pakettiauto, jonka toimitus oli joulukuussa 2022. Hattulan kirkon räystäsreunojen kunnostus saatiin pääasiassa tehtyä kesän 2022 aikana, pieniä toimenpiteitä jäi vielä vuodelle 2023. Pyhän Ristin kirkon urkujen hankinta ei edennyt.

Hattulan kirkon räystäsremonttiin haettiin kirkkohallituksen avustusta kulttuuriperinnön hoitoon. Kirkkohallitus käyttää jakoperusteena laskentakaavaa, johon perustuen he tekivät päätöksen, että Hattulan seurakunta ei ollut oikeutettu avustukseen.

Seurakuntatalon rakennushanketta varten otetuista lainoista vaihtuvakorkoinen laina maksettiin enenaikaisesti pois loppuvuonna, jonka vuoksi seurakunnan rahavarat vähenivät tilikauden aikana 796,6 t€ ja olivat vuoden lopussa yhteensä 1,722 m€.

Tilikauden päättymisen jälkeen ei ole tapahtunut sellaisia olennaisia toiminnan tai talouden muutoksia, joilla olisi vaikutusta Hattulan seurakuntaan tai joita ei olisi vuoden 2023 talousarviossa huomioitu.

1.3.2. Toiminnan ja talouden tarkastelu tuloperustan muutosten valossa

Seurakunnan talouden suunta ei ennusteiden mukaan ole lähivuosina olennaisesti heikkenemässä. Jäsenmäärän lasku on ollut viime vuosina 2 prosentin luokkaa ja saman tason arvioidaan jatkuvan. Hattulan seurakunnan väkiluku on vähentynyt vuosittain tasaisesti syntyvyyden, kuolevuuden ja muuttoliikkeen kehityksen takia. Myös Hattulan kunta on vuotta 2021 lukuun ottamatta ollut pitkään muuttotappioinen.

Viime vuosien kirkollisverotulot ovat olleet vakaat eikä verotuloihin ennusteiden mukaan aivan lähivuosina odoteta muutosta. Sote-/verotusuudistuksen vuoksi tehdyllä kirkollisveroprosentin alentamisella 1,5 prosentista 1,45 prosenttiin ei pitäisi olla vaikutusta verotulokertymään. Verotulojen ennustetaan Hattulassa euromääräisesti nousevan vuoteen 2030 mennessä n. 6,9 %. Verotulojen nousu johtuu verotuloa maksavien jäsenten ansiotulojen kasvusta. Suunta ei todennäköisesti ole pitkäaikainen, kun jäsenistö ikääntyy eikä eläkkeistä kertyvä kirkollisvero säilytä nykytasoa. Hattulan seurakunnan taloutta on sopeutettu ennakoivasti useilla eri tavoilla. Tarpeettomista kiinteistöistä on luovuttu ja henkilöstön määrää vähennetty.

1.3.3. Toiminnan tarkastelu Kriisiytyvän seurakunnan mittarien valossa

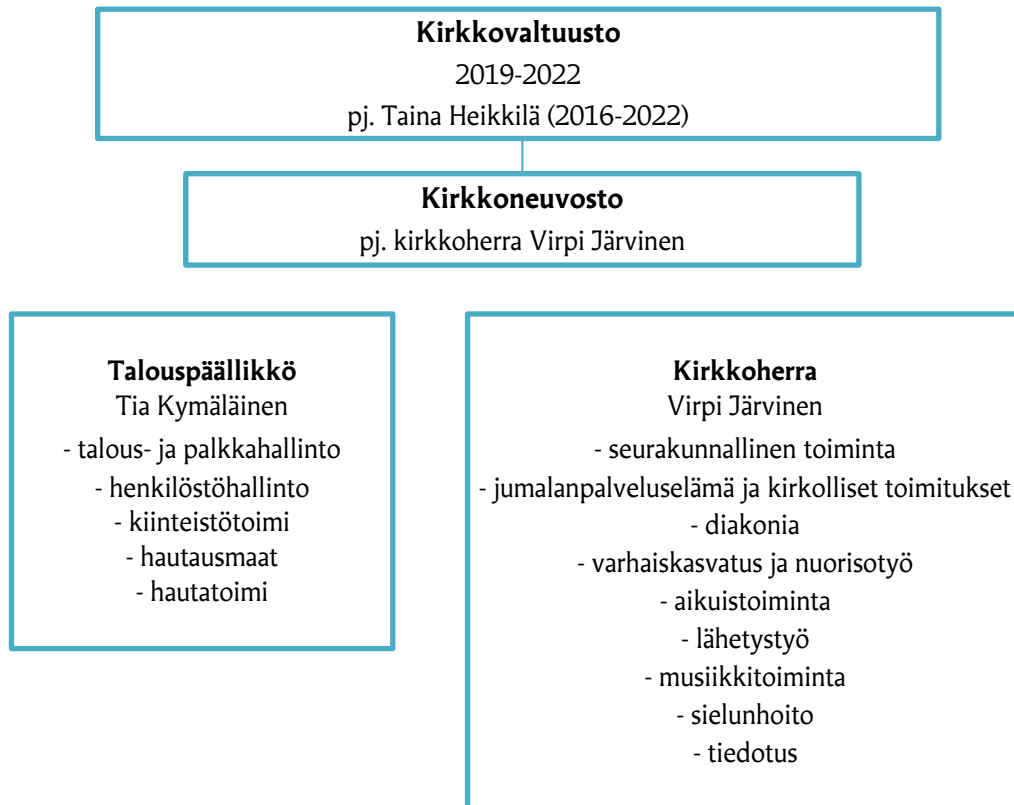
Kriisiytyvän seurakunnan mittareista Hattulan seurakunnassa ei toteutunut yksikään, joten korjaavia toimenpiteitä ei tarvita.

Kriisiytyvän seurakunnan toiminnan ja hallinnon mittarit	Seurakuntatalouden tilanne v. 2022
1. Seurakunnan yhteiskunnalliset tehtävät <ul style="list-style-type: none"> • Puutteet hautaustoimen tai hautausmaan ylläpito-tehtävien hoidossa. • Epäkohdat kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpito-tehtävien hoidossa. • Puutteellisuudet kirkonkirjojen ja väestötietojärjestelmään liittyvien tehtävien hoidossa. 	Hautaustoimen ja hautausmaan ylläpito-tehtävien resurssit ovat olleet riittävät.
2. Seurakunnan hallinto ja viranomaistoiminta <ul style="list-style-type: none"> • Toimielinten kokoonpanoon ja toimivuuteen liittyvät ongelmat • Hallintomenettelyn puutteellisuudet. 	Toimielinten toimivuudessa ei ole ongelmia eikä hallintomenettelyissä ole havaittu puutteellisuuksia.
3. Seurakunnan toimintaorganisaatio <ul style="list-style-type: none"> • Perustehtävien (KL 4:1) mukaisen toiminnan ylläpidon ilmeiset puutteet ja laiminlyönnit • Seurakunnan jäsenmäärä on laskenut viimeisten viiden vuoden aikana 15 % ja on arviointihetkellä alle 2000 jäsentä • Jäykkä, lokeroitunut, eristäytynyt ja/tai uusiutumiskyvytön toimintakulttuuri 	Perustehtävien mukaisessa toiminnassa ei puutteita/laiminlyönnejä. Jäsenmäärä on laskenut viimeisen viiden vuoden aikana 8,7 %, jäsenmäärä 7 058. Toimintaa uudistetaan ja toimintakulttuuria kehitetään jatkuvasti.
4. Seurakunnan henkilöstö <ul style="list-style-type: none"> • Henkilöstön määrä • Henkilöstön työhyvinvoinnissa on toistuvia ongelmia • Ongelmat riittävän henkilöstön määrässä ja rekrytoinnissa työaloittain tarkasteltuna. 	Henkilöstön määrä on vakiintunut nykytasolle ja toimintaa sopeutettu vastaavasti. Työhyvinvointi on parantunut. Rekrytoinneissa on toistaiseksi riittänyt hakijoita.

Kriisiytyvän seurakunnan talouden mittarit	Seurakuntatalouden tilanne v 2022
1. Tilikauden tulos ilman kertaluonteisia eriä on negatiivinen kolmena peräkkäisenä vuotena taikka viimeisen tilikauden tulos on negatiivinen ilman kertaluonteisia eriä ja kirkollisveroprosentti on 2,0 tai korkeampi.	Tilikauden tulos ilman kertaluonteisia eriä on 57 teur ylijäämäinen.
2. Seurakunnan taseessa oleva edellisten tilikausien yli/alijäämä luku on tilinpäätöksen perusteella menossa alijäämäiseksi, eikä sen kattamista seuraavan kolmen vuoden aikana voida laskelmin osoittaa ilman kertaluontoisten erien tai metsänhoitosuunnitelman ylittävän myynnin toteuttamista.	Taseessa on edellisten tilikausien ylijäämää 2,152 meur.
3. Maksuvalmius on alle 90 päivää, tai maksuvalmius heikkenee kolmena peräkkäisenä tilikautena.	Maksuvalmius on 193 päivää.
4. Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista kasvaa kolmena peräkkäisenä vuonna.	Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista on ollut laskeva.

2. Hallinto

Hallintoelinten tehtävänä on hoitaa seurakunnan hallintoa ja käyttää päätösvaltaa kirkkolaissa ja muissa säädöksissä säädetyllä tavalla. Seurakunnan ylintä päätösvaltaa käyttää vaaleilla valittu kirkkovaltuusto. Kirkkovaltuusto on delegoinut päätösvaltaa kirkkoneuvostolle.

Kirkkovaltuusto

Kirkkovaltuustoon kuuluu 23 valtuutettua. Kirkkovaltuusto kokoontui vuoden 2022 aikana neljä kertaa (4 kertaa v. 2021). Kirkkovaltuuston jäsenet ja heidän kokouksiin osallistumiskertansa:

puheenjohtaja Taina Heikkilä (4)
varapuheenjohtaja Arto Nykänen (4)
Nina Aitola (2)
Katri Erkamo (3)
Joonas Heikkilä (4)
Jarmo Heino (0)
Piia Hyyrynen (0)
Anne Keto (3)
Lasse J. Lilja (4)
Tarja Lindstedt (1)
Helena Mansikka (4)
Petteri Mononen (2)

Silja Nasi (3)
Sari Pelkonen (2)
Marjatta Perkiö (3)
Teemu Salvisto (0)
Jussi Suomaa (2)
Anssi Tast (3)
Johanna Tilus (4)
Jaakko Viitala (4)
Kari Virtanen (4)
Pia Yli-Pirilä (2)
Leila Ylitalo (2)

Varajäsenet: Sari Kujanpää (2), Pirkko Lokinperä (1), Sirkka-Liisa Ojala (1).

Kokouksissa mukana pöytäkirjanpitäjänä Tia Kymäläinen (4) sekä kirkkoherra Virpi Järvinen (4).

Kirkkovaltuusto on kertomusvuoden aikana käsitellyt neljässä kokouksessaan kirkkolain edellyttämät asiat, kuten seurakunnan toimintakertomuksen hyväksyminen, tilinpäätöksen vahvistaminen ja vastuuvapauden myöntäminen tilivelvollisille. Lisäksi kirkkovaltuusto vahvisti vuoden 2023 kirkollisveroksi 1,45 Valtiovarainministeriön kirkollisveron alentamistaulukon mukaisesti.

Luottamushenkilöt eivät tehneet aloitteita.

Kirkkoneuvosto

Kirkkoneuvosto johtaa seurakunnan käytännön toimintaa ja hallintoa sekä toimii kirkkovaltuuston valmistelu- ja täytäntöönpanoelimenä. Kirkkoneuvostoon kuuluu puheenjohtajana kirkkoherra, varapuheenjohtaja sekä 5 jäsentä.

Kirkkoneuvosto kokoontui vuoden 2022 aikana 11 kertaa (11 kertaa v. 2021). Kirkkoneuvoston jäsenet ja heidän kokouksiin osallistumiskertansa:

Puheenjohtaja Virpi Järvinen (11)

Varapuheenjohtaja Lasse J. Lilja (11)

Jäsenet: Nina Aitola (6), Katri Erkamo (11), Joonas Heikkilä (11), Jussi Suomaa (5) ja Leila Ylitalo (9).

Varajäsenet: Lokinperä Pirkko (3) ja Viitala Jaakko (3).

Kokouksissa mukana kirkkovaltuuston puheenjohtaja Taina Heikkilä (10) ja kirkkovaltuuston varapuheenjohtaja Arto Nykänen (8) sekä pöytäkirjanpitäjänä Tia Kymäläinen (10).

Kirkkoneuvoston vuoden 2022 keskeisimmät päätökset:

Kirkkoneuvosto on valmistellut kaikki kirkkovaltuustolle esiteltävät asiat (tilinpäätös 2021, veroprosentti vuodeksi 2023, talousarvio vuodeksi 2023 sekä toiminta- ja taloussuunnitelma vuosiksi 2023–2025). Lisäksi se on mm. käsitellyt ja hyväksynyt vuoden 2023 koulutussuunnitelman, valinnut vaalilautakunnan, hyväksynyt toimintakertomukset vuodelta 2021, valinnut seurakuntamestarin ja seurakuntatoimiston toimistosihteerin sekä huolehtinut kirkkovaltuuston päätösten täytäntöönpanosta.

Luottamushenkilöt eivät tehneet aloitteita.

Tilintarkastusyhteisö ja tilintarkastajat 2019–2022

Kirkkovaltuusto valitsi 15.4.2019 KPMG Oy Ab seurakunnan tilintarkastusyhteisöksi. Seurakunnan päävastuullisena tilintarkastajana toimii JHT, KHT Mari Säynätjoki.

3. Henkilöstö

(suluissa edellinen vuosi)

Seurakunnassa työskenteli 31.12.2022 21 henkilöä, joista vakituisia työntekijöitä oli 19. Kaksi vakituisista työntekijöistä oli osa-aikaisia.

Seurakunnan rooli Hattulan kunnassa kesätyön tarjoajana on merkittävä. Kausityöntekijöiden määrä pysyi samansuuruisena edellisiin vuosiin verrattuna. Hautausmailla oli töissä 13 kesätyöntekijää, joiden työsuhteen kestot vaihtelivat 1–6 kk välillä. Lisäksi neljä nuorta oli kesän aikana töissä hautausmailla kahden viikon työjakson. Pyhän Ristin kirkon kesäoppaita oli työsuhteissa neljä henkilöä. Tömmjärven leirikeskuksesta oli kesäemäntä ja apuemäntä. Tilapäisissä virkasuhteissa oli kanttorinsijainen sekä rippikoulutyöhön palkatut kaksi kesätyöntekijää.

Henkilöstön määrä työpanoksesta työaloittain	hlö	%
Seurakuntapapisto	4	20 %
Kirkkomuusikot	1	5 %
Diakoniatyöntekijät	2	10 %
Nuorisotyöntekijät	2	10 %
Varhaiskasvatuksen työntekijät	2	10 %
Hallinto- ja toimistotyöntekijät	3	15 %
Hautausmaatyöntekijät	2	10 %
Kiinteistö- ja kirkonpalvelustyöntekijät	4	20 %
yhteensä	20	100 %

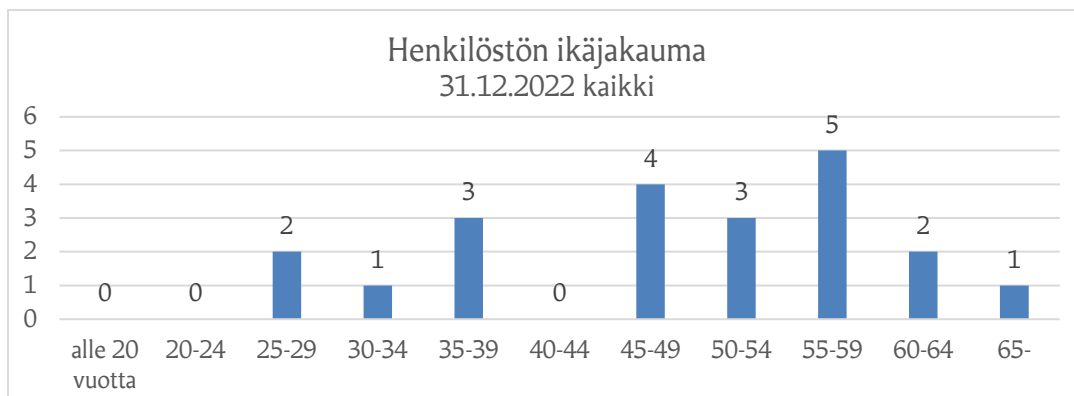
Henkilötyövuodet (HTV) sisältää kaikkien vuoden aikana työskennelleiden työntekijöiden tunnit käännettynä henkilötyövuosiksi.

Henkilöstöresurssi	2022	2021	2020	2019	2018
Henkilötyövuodet, HTV	22	22	22	25	24,8
Poissaolot, HTV	2	3	2	3	3,6
Tehty työaika, HTV	20	19	21	22	20,2

Henkilöstön ikäjakauma

Henkilöstön keski-ikä on 49,2 vuotta (47,7). Miesten keski-ikä on 41,9 vuotta ja osuus henkilöstöstä 33 %. Naisten keski-ikä on 51,7 vuotta ja osuus henkilöstöstä 67 %.

Vakinaisen henkilöstön keski-ikä on 49 vuotta (48,6) ja ei vakinaisen henkilöstön 42,9 vuotta (34).

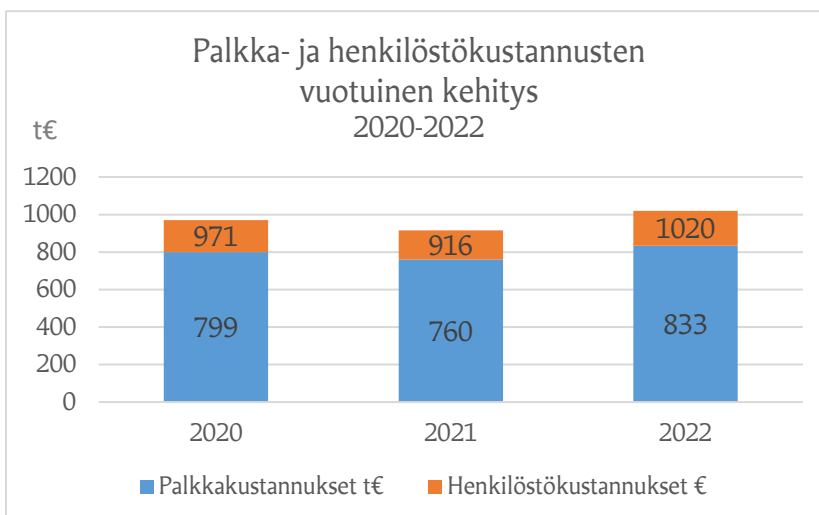
Palvelussuhteiden kesto ja vaihtuvuus

Palvelussuhteiden kesto	2022	2021	2020	2019	2018
Alle 1 vuotta	4	2	3	5	2
1-4 vuotta	6	9	7	3	2
5-9 vuotta	2	2	2	3	3
10-14 vuotta	4	3	5	7	6
15-19 vuotta	1	1	-	1	6
20-24 vuotta	1	1	1	-	-
25 vuotta tai enemmän	1	1	1	3	4

Vuoden aikana kolme henkilöä irtisanoutui, tilalle palkattiin uudet henkilöt. Yksi henkilö oli virka-vapaalla 1.7.2021-31.5.2022 välisen ajan ja hänen tilalleen palkattiin määräaikainen viransijainen. Yksi työntekijä jäi osittaiselle virkavapaudelle (80 %) 5.9.-2.10.2022 sekä 21.11.2022-28.5.2023 vä-lisiksi ajanjaksoiksi sekä toinen työntekijä oli osittaisella virkavapaudella (60 %) 7.2.-31.5.2022 väli-sen ajan.

Henkilöstökulut

	2022	2021	2020
Palkat ja palkkiot	-833 046,08	-759 956,60	-798 922,21
Eläkekulut	-172 576,31	-157 147,16	-163 947,49
Muut henkilösivukulut	-18 732,96	-20 891,21	-20 812,47
Saadut henkilöstökorvaukset	5 193,01	21 110,45	13 335,44
Muut henkilöstökulujen oikaisut (-/+)	-684,72	1 034,85	-202,11
Yhteensä	-1 019 847,06	-915 849,67	-970 548,84
Matka-, majoitus- ja ravitsemuskulut	-19 233,75	-12 997,09	-20 232,85
Koulutuskulut ja koulutusmatka, majoitus- ja ravitsemiskulut	-6 175,26	-6 097,67	-7 156,60
Työterveyshuolto	-19 247,78	-23 945,91	-19 662,50
Työhyvinvointi ja työssä jaksaminen, (mm. smartum ja lounasetu)	-8 342,56	-8 942,81	-8 783,38
Yhteensä	-1 072 846,41	-967 833,15	-1 026 384,17

Henkilöstön koulutus

Työntekijöiden ajantasaisella ammattitaidolla ja osaamisen kehittämällä varmistetaan sujuva arki ja hyvä huominen muuttuvassa ympäristössä. Seurakunnan työntekijöillä on tahtoa kehittää itseään ja ammattitaitoaan. Koulutusten myötä työntekijät tuovat työyhteisöön monipuolista osaamista, kokemuksia sekä verkottumisen myötä uusia näkökulmia.

Koulutussuunnitelma toteutui hyvin alkuvuoden koronarajoituksista huolimatta.

Henkilöstön koulutus	2022	2021	2020	2019	2018
Koulutuspäivien lkm.	50	71	75	48	74
Koulutusta saaneiden lkm.	13	14	19	9	15
Kustannukset €	6 175	6 098	7 287	3 879	6 095
osuus henkilöstökustannuksista	0,61 %	0,67 %	0,75 %	0,4 %	0,6 %
Kustannukset € / HTV	281	277	331	155	246

Työterveyshuolto ja sairauspoissaolot

Sairauspoissaolopäivät vähenivät n. 35 % edellisvuoteen verrattuna. Sairauspoissaolojen määrä oli 396 päivää, vuonna 2021 määrä oli 614 päivää.

Lyhyet poissaolot kasvoivat, koronan takia lievissäkin oireissa oli syytä jäädä kotiin. Työterveyshuollon kustannukset laskivat edellisvuoteen verrattuna.

Henkilöstön työterveyshuollosta vastasi alkuvuoden ajan Finla Työterveys Oy Hämeenlinna 30.6.2022 asti, jonka jälkeen työterveyshuollon palvelut siirtyi Mehiläinen Työterveyteen.

Poissaolon kesto, kalenteripäivä / kpl	2022	2021	2020	2019	2018
1	20	11	8	11	23
2-3	20	11	18	17	18
4-10	23	13	10	7	9
11-60	7	6	5	10	2
yli 60	0	3	1	3	2
kalenteripäivät yht.	397	614	463	454	348
Sairaus- ja tapaturmapäivät / htv	18	28	21	18,4	14
Työterveyshuollon kustannukset / htv	875 €	1088 €	894 €	560 €	263 €

Työhyvinvointi

Tyhy-toimikuntaan kuuluivat lastenohjaajat Johanna Pennanen ja Henrietta Aitto-oja. Lokakuussa käytiin Villit Vuodet –konsertissa Hämeenlinnan teatterissa ja joulukuussa järjestettiin perinteinen työyhteisön jouluruokailu.

Työhyvinvoinnin edistäminen on pitkäjänteistä tekemistä ja se kuuluu koko organisaatiolle. Työnantaja tukee henkilöstön työkykyä ja henkistä hyvinvointia tarjoamalla Smartum kulttuuri- ja liikuntasaldoa. Liikunta- ja kulttuurisaldoa tilasi 14 (14) työntekijää. Työnantaja tukee myös työhyvinvointia ylläpitäviä palveluita, joista hieronnassa kävi vuoden aikana 8 (7) henkilöä ja fysioterapiassa 3 (3).

Seurakunnan työpaikkaruokailu on järjestetty kahdessa sopimusravintolassa Parolassa, joita vuoden aikana käytti 13 henkilöä yhteensä 123 kertaa. Koronarajoitusten takia ravintolat eivät olleet auki tammikuussa.

	2022	2021	2020	2019	2018
Virkistystoiminnan kustannukset / htv	379 €	406 €	289 €	220 €	258 €

Henkilöstökulut suhteessa verotuloihin

	2022	2021	2020
Henkilöstökulut, €	1 019 847,06	915 849,70	970 548,84
Verotulot, €	1 966 920,94	1 894 650,81	1 919 286,04
Henkilöstökulujen osuus verotuloista	51,8 %	48,3 %	50,6 %

Henkilöstökulut olivat poikkeuksellisen alhaiset vuonna 2021, jolloin pitkien poissaolojen tilalle ei koronan aiheuttamien poikkeusolojen vuoksi palkattu sijaisia.

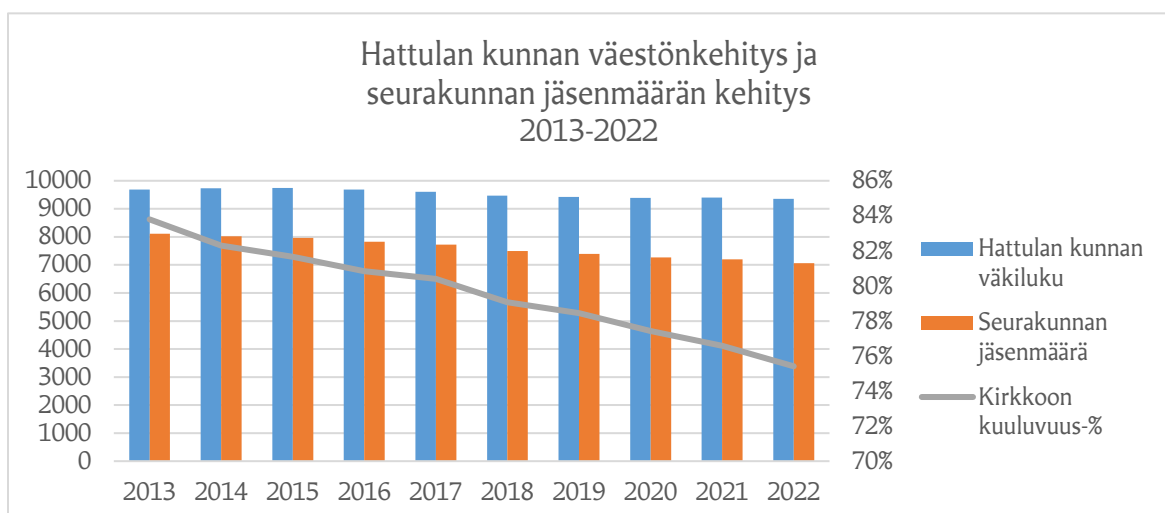
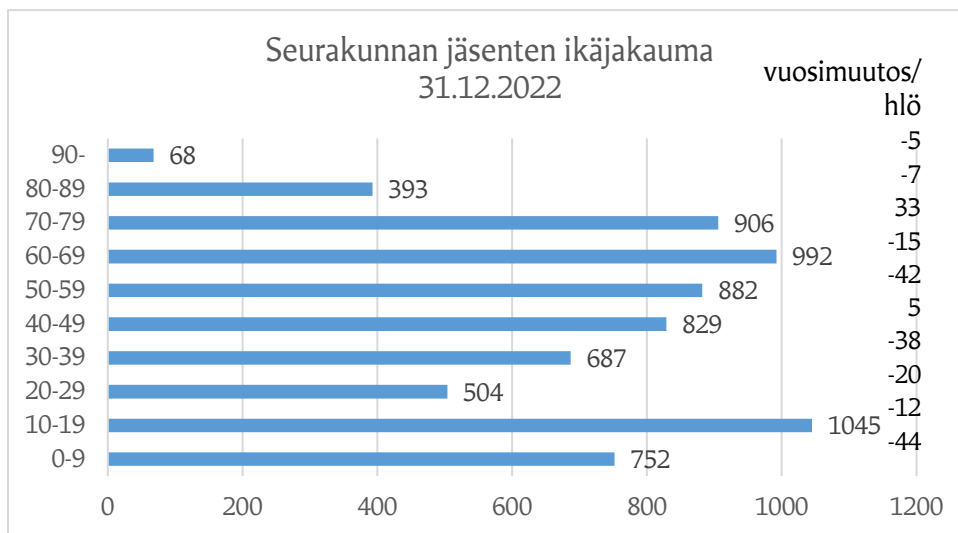
4. Seurakunnan jäsenmäärä

(suluissa edellinen vuosi)

Valtakunnallisesti seurakuntien jäsenmäärä laski vuoden 2022 aikana 1,87 %, edellisvuosien laskuvauhtia enemmän. Hattulan seurakunnan väkiluku väheni ennustettua ja vielä valtakunnankin vauhtia rajummin. Seurakunnan jäsenmäärä oli vuodenvaihteessa 7 058 jäsentä, -2,01 %. Kastettujen määrässä oli hienoista laskua lähivuosiin verrattuna.

Seurakunnan väkiluvussa tapahtuneet muutokset	2022	2021	2020	2019	2018
Seurakunnan väkiluku 31.12.	7 058	7 203	7 270	7 391	7 492
Kastetut	48	52	52	52	65
Kuolleet	69	75	81	83	89
Muuttoliike	-40	-3	-41	-7	-126
Kirkkoon liittyneitä	22	30	25	21	35
Kirkosta eronneita	106	71	76	84	120
Jäsenmuutos yhteensä	-145	-67	-121	-101	-235

Tilastokeskuksen väestönmuutosten ennakkotietojen Hattulan kunnan väkiluku oli 31.12.2022 oli 9 359 asukasta, muutoksen ollessa -46 asukasta eli n. -0,5 % (9 405).

Jäsenennuste seuraavan 10 vuoden aikana

	Jäsenet, henk.	Muutos vuodesta 2021, henk.	Muutos vuodesta 2021, %	Kirkkoon kuuluvuus, %
2022	7058	-145	-2,01 %	75,4
2023	6970	-233	-3,23 %	75,5
2024	6854	-349	-4,85 %	74,7
2025	6738	-465	-6,46 %	73,9
2026	6624	-579	-8,04 %	73,1
2027	6511	-692	-9,61 %	72,0
2028	6400	-803	-11,15 %	71,5
2029	6291	-912	-12,66 %	70,8
2030	6182	-1021	-14,17 %	70,0
2031	6080	-1123	-15,59 %	69,3
2032	5976	-1227	-17,03 %	68,5

5. Sisäinen valvonta

Seurakuntatalouden johtaminen, sisäinen valvonta ja riskien hallinta ovat toisistaan riippuvaisia ja osittain limittäisiä toimintoja. Sisäinen valvonta on kirkkoneuvoston vastuulla.

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan tehtävänä on varmistaa kohtuullisella varmuudella, että seurakunnan toiminta ja hallinto on hoidettu asiallisesti, laadukkaasti ja lainmukaisesti. Tavoitteena on seurakunnan joustava, avoin ja tuloksellinen toiminta ja hallinto. Sisäinen valvonta on osa seurakunnan operatiivista johtamista.

Hattulan seurakunnan sisäisen valvonnan ohje hyväksyttiin kirkkoneuvostossa 25.1.2022. Ohjeeseen kirjattiin käytännössä olleet toimintatavat. Ohje valmisteltiin Kirkkohallituksen vuonna 2004 antamien ohjeiden mukaisesti ja sen liitteinä on laskujen ja tositteiden hyväksymismenettelystä sekä kasvarojen käsittelystä erilliset ohjeet.

Seurakunnassa on 26.9.2022 hyväksytty taloussääntö, jossa on määräyksiä toiminnan ja talouden suunnitteluun, talousarvion laatimiseen ja täytäntöönpanoon, omaisuuden hoitoon, kirjanpitoon sekä tilinpäätökseen liittyen. Viranhaltijapäätökset on annettu tiedoksi ja toimenpiteitä varten kirkkoneuvostolle. Kirkkoneuvosto ei ole käyttänyt otto-oikeuttaan tehtyihin viranhaltijapäätöksiin.

Riskien hallinnan järjestäminen

- Kiinteistöt: kiinteistöissä on ajantasaiset pelastussuunnitelmat. Kiinteistöjä valvotaan hälytys- ja kameravalvonnalla.
- Lainat ja sijoitukset: seurakuntatalon rakennushanke rahoitettiin osittain ulkopuolisella rahoituksella 10 vuoden laina-ajalla. Lainaa nostettiin vuoden 2020 aikana ja sitä otettiin sen verran, että lainakanta voitaisiin tarvittaessa kokonaan lyhentää sijoituksia myymällä. Lainasta osa on vaihtuvakorkoisena ja osa kiinteäkorkoisena. Korkojen nousun takia vaihtuvakorkoinen laina maksettiin loppuun joulukuussa 2022. Sijoitusten hoitamisessa käytetään kahta eri varainhoitopalvelua ja seurakunnan varallisuutta sijoitetaan maltillisen sijoitusprofiilin mukaisesti.

- Tietohallinto: Hattulan seurakunnan tietohallinnon palvelut hankitaan Tampereen IT-alueelta, jolla on tekninen vastuu tietosuojasta ja tietoturvaohjelmista.
- Henkilöstö: Työterveyshuollon kanssa on yhdessä laadittu varhaisen tuen malli ja työpaikkakäyntejä ja –selvityksiä tehdään sopimuksen ja tarpeen mukaan.

Seurakuntalaisten henkilötietoja käsitellään vain silloin, kun se on seurakuntalaisten asioiden hoitamiseksi välttämätöntä.

Riskien taloudellisilta vaikutuksilta suojautumiseksi seurakunnalla on tavanomaiset omaisuus-, toiminta- ja henkilöstövakuutukset sekä vapaaehtoinen vapaa-ajan ryhmävakuutus.

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen

Sisäisessä valvonnassa ei havaittu tilikaudella puutteita ja sisäisen valvonnan ohje liitteineen on päivitetty. Sijoitukset ja seurakunnan varojen tilanne käytiin läpi kirkkoneuvostolle kaksi kertaa vuoden aikana.

Suurin taloudellinen riski on jäsenmäärän alenemisesta johtuva kirkollisverotulojen laskeminen tai yllättävät kiinteistöihin liittyvät korjaustarpeet. Toiminnallisena riskinä voidaan pitää pientä henkilöstön määrää ja sijaisten rekrytoinnin hankaluutta poissaolojen ajalle.

Henkilöstön osaamista sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta on tavoitteena parantaa uuden ohjeistuksen myötä.

6. Talouden tunnusluvut

Tunnuslukujen laskentakaavat liitteenä.

6.1 Tuloslaskelman tunnusluvut

Hattulan seurakunnassa toimintatuottojen osuus toimintakuluista kasvoi vuodesta 2021 vuoteen 2022 noin kaksi prosenttiyksikköä, mikä on tavoiteltava kehityssuunta. Tulo-kulusuhteeseen vaikutti viime vuonna Pyhän Ristin kirkon kohonnen kävijämäärän lisäksi osaltaan kohonneet vuokratuotot, kun seurakuntatalon tiloja on saatu vuokrattua merkittävästi aiempaa enemmän. Vuosikatteen osuus poistoista 122,51 %, kertoo siitä, että vuosikatteen määrä riitti kattamaan poistot. Vuosikatteen osuus poistoista tulisi olla vähintään 100 %.

Tuloslaskelman tunnusluvut	2022	2021	2020	2019	2018
Toimintatuottojen osuus toimintakuluista, %	14,06	12,52	11,79	8,7	8,6
Vuosikatteen osuus poistoista, %	122,51	220,73	273,91	308,6	83,65
Vuosikate, euroa/jäsen	43,67	88,07	69,75	68,02	10,40

6.2 Rahoituslaskelman tunnusluvut

Seurakunnan rahavarat vähenivät tilikauden aikana 796,6 t€, seurakuntatalon rakennushanketta varten otetuista lainoista vaihtuvakorkoinen laina maksettiin ennenaikaisesti pois loppuvuonna. Rahavarat olivat tilikauden lopussa 1,722 m€. Rahavarojen riittävyys kertoo, kuinka kauan seurakunta selviäisi kuluistaan, jos kaikki tuotot lakkaisivat ja olisi tultava toimeen kertyneillä rahavaroilla. Hattulan seurakunnan rahavarojen riittävyys oli 193 päivää.

Investoinnit, yhdistelmäkaivuri, pakettiauto, Hattulan kirkon räystäslislojen kunnostus ja Tömäjärven leirikeskukseen keittiöremontti, olivat 613 t€. Investointien tulo-rahoitus-% on 50,3, laskua edellisvuoteen verrattuna merkittävästi. Investoinnit kyettiin kattamaan vuosikatteella eikä lainanottoon ollut tarvetta.

Hattulan seurakunnalla oli seurakuntatalon rakentamiseen otettua lainaa vuodenvaihteessa 225 t€. Lainanhoitokate oli 0,53. Lainanhoitokate kertoo tulo-rahoituksen riittävyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tunnusluvun arvon ollessa yli 2, lainanhoitokyky on hyvä. Luotettavan kuvan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla.

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2022	2021	2020	2019	2018
Investointien tulo-rahoitus-%	50,3	368,7	22,7	105,9	23,6
Rahavarojen riittävyys / pv	193	447	201	484	473
Lainanhoitokate	0,53	5,99	4,37	-	-

6.3 Taseen tunnusluvut

Taseen loppusumma on 5,923 m€. Tase pieneni 439 t€. Pysyvät vastaavat olivat 4,180 m€. Ne pienenivät 361 t€, kun rakennusten tasearvo väheni poistojen ansioista. Vaihtuvat vastaavat (saamiset ja sijoitukset) olivat 1,742 m€. Seurakunnan rahavarat olivat tilikauden lopussa 1,722 m€. Oma pääoma kasvoi 56 t€, vuoden 2022 ylijäämän verran.

Hattulan seurakunnan omavaraisuusaste on seurakunnille tyypilliseen tapaan korkea. Seurakunnalla on vähän lainaa ja rahoitusvarallisuutta on kertynyt. Hattulan seurakunta on vakavarainen eikä sen taloudellisessa asemassa ole tapahtunut juurikaan muutoksia kahden viime vuoden aikana.

Taseen tunnusluvut	2022	2021	2020	2019	2018
Omavaraisuusaste, %	88,9	81,7	75,3	86,9	84,3
Rahoitusvarallisuus, euroa/jäsen	156,03	194,66	124,87	355,76	346,90
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	26,59	50,14	59,9	16,1	13,3
Lainakanta, euroa/jäsen	31,88	122,87	150,38	13,00	0,00

7. Kirkkoneuvoston esitys tilikauden tuloksen käsittelyksi

Tilikauden 2022 tulos ennen varauksia ja rahastosiirtoja on 56 633,72 € ylijäämäinen (vuonna 2021 ylijäämä 346 970,81 €). Tilikauden tuloksen jälkeen tilikaudelle 2022 ei ole tehty varauksia eikä rahastosiirtoja.

Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että tilikauden ylijäämä 56 633,72 € kirjataan edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä -tilille.

Taseen omassa pääomassa oleva edellisten tilikausien ylijäämä ennen vuoden 2022 tilinpäätöksen ylijäämäkirjausta on 2 151 601,33 €. Kirkkojärjestyksen edellyttämään esitykseen toimenpiteistä talouden tasapainottamiseksi ei ole tarvetta.

II TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

1. Käyttötalouden toteutuminen

Hattulan seurakunnan vuoden 2022 talousarvion sitovuustaso oli kirkkovaltuustoon nähden pääluokkataso ja kirkkoneuvostoon nähden tehtäväaluetaso.

Sisäiset erät eivät ole sitovia. Seurakunnallisen toiminnan sisäiset kulut ovat sisäisiä tilavuokria, siinä suhteessa kuin tehtäväalue on käyttänyt seurakunnan omassa omistuksessa olevia kiinteistöjä. Kiinteistöjen kohdalla tilavuokrat näkyvät sisäisenä tuottona. Sisäisten vuokrien määrittelyssä käytetään laskuperusteena tilojen kustannuspaikka- ja tuntiperusteista käyttöä.

Pysyviin vastaaviin aktivoidun omaisuuden hankintamenoön käytetyn rahan aika-arvo lasketaan sisäisenä korkona. Sisäinen korko lasketaan päättävän taseen tasearvoista, käyttäen 12 kuukauden Euribor-korkoa ja 360 korkopäivää, tilivuoden viimeisenä päivänä. Sisäinen korko lasketaan aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistojen jälkeen jäljellä olevalle hankintamenoille 31.12. olennaisuuden periaatetta noudattaen.

	TA kuluva 2022	TA yhteensä 2022	Toteuma 2022	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)	136 205	193 005,00	257 229,61	-64 224,61	133,3
Toimintakulut (ulkoiset)	-1 759 975	-1 806 075,00	-1 829 781,05	23 706,05	101,3
Toimintakate 1 (ulkoinen)	-1 623 770	-1 613 070,00	-1 572 551,44	-40 518,56	97,5
Toimintatuotot (sisäiset)	624 256,09	624 256,09	624 256,09	0,00	100,0
Toimintakulut (sisäiset)	-624 256,09	-624 256,09	-624 256,09	0,00	100,0
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	-1 623 770	-1 613 070,00	-1 572 551,44	-40 518,56	97,5
Poistot ja arvonalentumiset	-182 550	-251 750,00	-251 590,17	-159,83	99,9
Laskennalliset erät					
Sisäiset korkokulut	-128 207,50	-128 207,50	-128 207,50	0,00	100,0
Sisäiset vyörytyserät					
Työalakatte (ulkoiset ja sisäiset)	-1 934 527,50	-1 993 027,50	-1 952 349,11	-40 678,39	98,0

1.1 Hallinto (pääluokka 1)

Pääluokka 1. HALLINTO	TA kuluva 2022	TA yhteensä 2022	Toteuma 2022	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)	10 900	10 900	7 220,75	-3 679,25	66,2
Toimintakulut (ulkoiset)	-336 480	-345 580	-328 539,01	17 040,99	95,1
Toimintakate 1 (ulkoinen)	-325 580	-334 680	-321 318,26	13 361,74	96,0
Toimintatuotot (sisäiset)					
Toimintakulut (sisäiset)	-119 455,86	-119 455,86	-119 455,86	0,00	100,0
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	-445 035,86	-454 135,86	-440 774,12	13 361,74	97,1
Laskennalliset erät					
Sisäiset vyörytyserät	420 461,96	420 461,96	420 461,96	0,00	100,0
Työalakatte (ulkoiset ja sisäiset)	-24 573,90	-33 673,90	-20 312,16	13 361,74	60,3

Kirkolliset vaalit 1011010101	
Toiminta-ajatus	Seurakuntavaalit toimitetaan neljän vuoden välein, seuraavan kerran vuoden 2026 lopulla. Vaaleilla valitaan luottamushenkilöt kirkkovaltuustoon. Vaalilautakunta järjestää seurakuntavaalit kirkon vaalijärjestyksen edellyttämällä tavalla.
Tavoitteet, toiminta 2022 ja arviointi	<p>Kirkon vaalijärjestyksen mukaisesti järjestettiin seurakuntavaalit, jossa valittiin 23 jäsentä kirkkovaltuustoon toimikaudeksi 2023–2026.</p> <p>Hattulan seurakunnassa oli 5 748 äänioikeutettua, joista äänestämässä kävi 950. Hyväksytyjä ääniä oli 944. Äänestysprosentti 16,5 oli edellisiä vuoden 2018 seurakuntavaaleja enemmän, jolloin äänestysprosentti oli 16,0. Myös nuorten äänestysprosentti (13,7) oli valtakunnallista keskiarvoa (6,9) huomattavasti korkeampi. Vaaleista tiedotettiin seurakunnan verkkosivuilla, somessa ja virallisilla kuulutuksilla.</p> <p>Vaalilautakunnan puheenjohtajana toimi talouspäällikkö ja sihteerinä kirkkoherra. Lisäksi vaalilautakunnassa toimi 4 varsinaista jäsentä ja 5 varajäsentä.</p> <p>Arviointi: Hattulan seurakunnan äänestysprosentti (16,5 %) oli valtakunnallista keskitasoa (12,7 %) parempi. Vapaaehtoisten jäsenten ja varajäsenten osallistuminen vaalilautakunnan kokouksiin ja vaalien järjestelyihin oli kiitettävää. Myös heidän puoleltaan vaalilautakunnan järjestelyistä ja talkoista tuli kiitävää palautetta.</p>

Kirkkovaltuusto ja kirkkoneuvosto 1011010102, 1011010104	
Toiminta-ajatus	<p>Hallintoelinten tehtävänä on hoitaa seurakunnan hallintoa ja käyttää päätösvaltaa kirkkolaissa ja muissa säädöksissä säädetyllä tavalla. Seurakunnan ylintä päätösvaltaa käyttää vaaleilla neljän vuoden kaudeksi valittu kirkkovaltuusto.</p> <p>Kirkkovaltuusto valitsee jäsenet kirkkoneuvostoon kahden vuoden välein. Kirkkoneuvosto toimeenpanee kirkkovaltuuston päätökset ja vastaa siitä, että kirkkovaltuuston hyväksymää talousarvioita noudatetaan.</p>
Tavoitteet, toiminta 2022 ja arviointi	<p>Seurakunnan uuden strategian käyttöönotto ja varmistaminen käytännössä</p> <p>Seurakunnan strategia vuosille 2021–2026 pohjautuu Kirkon "Ovet auki 2026" -strategiaan. Strategian toteutumisen edellytys on sen toteuttaminen seurakunnan jokapäiväisessä toiminnassa.</p> <p>Strategian tehtävänä on turvata perustehtävän toteutuminen muuttuvassa toimintaympäristössä. Strategiaa on käytetty apuna toiminta- ja taloussuunnitelman laatimisessa ja viety näin ollen konkreettisiksi toimenpiteiksi.</p> <p>Kirkkovaltuuston ja -neuvoston kokouspalkkion suuruus on 30 €/kokous. Kirkkovaltuuston kokouksissa käsiteltiin vuonna 2022 35 (46) pykälää ja kirkkoneuvoston kokouksissa 130 (127) pykälää.</p> <p>Kulut: Kirkkovaltuusto 2 675,25 € /kokous (3 382,34 €) ja 305,74 € / pykälä (294,12 €) Kirkkoneuvosto 9 621,98 € /kokous (8 160,46 €) ja 814,17 € /pykälä (706,81 €)</p>

Muu yleishallinto, talous- ja henkilöstöhallinto, tilintarkastus ja valvonta 1011100000, 1011050000, 1011050103	
Toiminta- ajatus	<p>Muu yleishallinto kattaa ne toimistotyön ja hallinnon osa-alueet, jotka eivät kuulu muille hallinnon tehtäväalueille (mm. työterveyspalvelut, koulutus, TYHY-toiminta). Muun yleishallinnon tehtävänä on turvata tasapuoliset ja terveelliset toimintaedellytykset kaikille seurakunnan työntekijöille.</p> <p>Talous- ja henkilöstöhallinnon tehtäviä hoitaa taluspäällikkö yhdessä taloussihteerin sekä Kirkon palvelukeskuksen kanssa.</p> <p>Yhteistyötoimikuntaan kuuluu työsuojelupäällikkö, työsuojeluvaltuutettu ja varavaltuutettu. Toimikausi on 2022–2025 ja toimikunta kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa käsittelemään työsuojelua ja työturvallisuutta koskevia asioita.</p> <p>Kirkkovaltuusto valitsee toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön. Valtuustokautena 2019–2022 tilintarkastajana toimi KPMG Julkishallinnon palvelut Oy, vastuullisena tilintarkastajana Mari Säynätjoki. Hallinnon ja talouden tarkastuspalvelut kilpailutetaan uudeksi valtuustokaudeksi 2023–2026 alkuvuoden 2023 aikana.</p>
Tavoitteet, toiminta 2022 ja arviointi	<p>1) Työhyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden edistäminen Varsinaisena arvioinnin tavoitteena oli työhyvinvointikyselyn toteutuminen. Henkilöstön työhyvinvointikysely toteutettiin syksyllä ja kyselyn tulokset käytiin läpi henkilöstön kanssa joulukuussa. Työhyvinvointikyselyn tulokset ovat oikein hyvällä tasolla. Tulosten positiivinen kehitys vuodesta 2019 (jolloin kysely tehtiin seurakunnassa ensimmäistä kertaa) todentaa, että työyhteisön yhteinen työ työhyvinvoinnin ja työssä viihtymisen parantamiseksi on onnistunut.</p> <p>Yhteisöllisyyden edistämiseksi työpaikalle on luotu kulttuuria, jossa arvostetaan yhteistyötä sekä kannustetaan positiivisen ilmapiirin luomiseen toisiamme kehumalla ja kannustamalla. Arvostusta on osoitettu mm. palkitsemalla ja kiittämällä onnistumisista.</p> <p>2) Pysyvänä hallinnon tavoitteena hyvä henkilöstöpolitiikka Henkilökohtaisia kehityskeskusteluja pidettiin kahdet. Kevään keskusteluissa pohdittiin, millaista kunkin työntekijän työ on juuri sillä hetkellä sekä kartoitettiin mahdollisia tuen tarpeita. Varsinaiset kehityskeskustelut pidettiin syksyllä.</p> <p>Esimiehet pyrkivät antamaan työtehtävissä suoriutumisesta säännöllistä palautetta työntekijöille. Työyhteisössä on myös keskusteltu palautteen merkityksestä sekä antamisen tavoista työntekijöiden välillä. Hyödyllinen palaute vie tekemistä eteenpäin.</p> <p>Yhteistyötoimikunta kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Etelä-Suomen aluehallintovirasto suoritti työsuojelutarkastuksen Hattulan seurakunnassa 15.6.2022. Tarkastus kohdistui Hattulan kirkkoon ja hautausmaahan sekä Pyhän Ristin kirkkoon ja hautausmaahan. Painopisteinä tarkastukselle oli korkealta tehtävät työt, putoamisvaara ja hautausmaatyöskentelyn tapaturmien hallinta. Kierrokselta saatiin hyviä ohjeita ja konkreettisia käytännön neuvoja työturvallisuuden parantamiseksi.</p>

Kirkonkirjojenpito 1011070000	
Toiminta-ajatus	<p>Kirkonkirjoja ovat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kirkon yhteinen jäsenrekisteri, jota ylläpidetään automaattisen tietojenkäsittelyn avulla 2) manuaaliset kirkonkirjat. <p>Kastetta, vihkimistä ja hautaamista koskevien tietojen lisäksi uskontokuntien jäsenrekistereistä annetun lain (614/1998) 5 §:n 6 kohdassa tarkoitettuina muina vastaavina toimituksina jäsenrekisteriin talletetaan tieto jäsenen rippikoulun suorittamisesta, konfirmaatiosta, avioliiton siunaamisesta ja hautaan siunaamisesta (KJ 16 1§)</p>
Tavoitteet, toiminta 2022 ja arviointi	<p>Tampereen aluekeskusrekisteri hoitaa Hattulan seurakunnan jäsenrekisteriä sekä virkatodistuksiin, sukuselvityksiin, sukututkimuksiin, avioliiton esteiden tutkintaan ja kirkollisten toimitusten rekisteröintiin (kaste, rippikoulu, avioliittoon vihkiminen ja avioliiton kirkollinen siunaaminen) liittyviä asioita. Seurakuntatoimistosta on toimitettu tiedot kirkollisista toimituksista ajantasaisesti aluekeskusrekisteriin.</p> <p>Arviointi: Yhteistyö Tampereen aluekeskusrekisterin kanssa on sujunut suunnitellusti ja ollut kustannustehokasta.</p>

Seurakuntatoimisto 10110800000	
Toiminta-ajatus	<p>Hattulan seurakunnan seurakuntatoimisto hoitaa kirkkoherranviraston ja taloustoimiston tehtäviä.</p> <p>Seurakuntatoimisto toimii asiakaspalvelupaikkana (esim. toimitusten varaukset, hautausasioiden sopiminen) ja seurakunnallisen toiminnan tukena (esim. ilmoittautumiset, luettelot, sisäinen tiedotus, postitus). Seurakuntatoimiston tehtävänä on tukea kirkkoherran, taluspäällikön ja muiden seurakunnan työntekijöiden toimintaa sekä huolehtia osaltaan seurakunnan asiakaspalvelutyöstä ja tarvittavien tietojen toimittamisesta aluekeskusrekisteriin.</p>
Tavoitteet, toiminta 2022 ja arviointi	<p>1) Asiakaspalvelun kehittäminen Asiakaspalvelua sisäisille ja ulkoisille asiakkaille seurakuntatoimistossa hoitavat toimistos sihteeri ja taloussihteeri (tehtävänimikkeen muutos tehty työtehtävää paremmin kuvaavaksi KN 8/2022). Asiakaspalvelu on ollut avoinna ulkoisille asiakkaille ma-pe 9-15. Arviointi: Seurakuntatoimisto on palvellut sekä ulkoisia, että sisäisiä asiakkaita laadukkaasti ja sujuvasti.</p> <p>2) Seurakuntatoimiston käytäntöjen ja työnjaon edelleen kehittäminen Jatketaan toiminnan kehittämistä vuoden 2021 kokemus huomioiden. Tehtävien ruuhkautumisen vuoksi seurakuntatoimiston asiakaspalveluaika päätettiin rajata vuoden 2023 alusta lähtien ma-to 9-15.</p> <p>Seurakuntatoimistossa työskentelyn haasteena ovat asiakaspalvelutilanteet, joissa toinen sihteereistä palvelee esim. hautausasiakkaita ja toisella puhelu tai erityistä keskittymistä vaativia tehtäviä. Näihin ratkaisuksi on sovittu taloussihteerille joitakin etäpäiviä ja mahdollisuutta työskennellä muissa tiloissa, silloin kun sellainen on vapaana.</p>

1.2 Seurakunnallinen toiminta

Pääluokka 2. SEURAKUNNALLINEN TOIMINTA JA YHTEISET SEURAKUNNALLISET TEHTÄVÄT	TA kuluva 2022	TA yhteensä 2022	Toteuma 2022	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)	22 455	21 555	25 411,55	3 856,55	117,9
Toimintakulut (ulkoiset)	-828 027	-784 027	-778 995,32	5 031,68	99,4
Toimintakate 1 (ulkoinen)	-805 572	-762 472	-753 583,77	8 888,23	98,8
Toimintatuotot (sisäiset)					
Toimintakulut (sisäiset)	-504 800,23	-504 800,23	-504 800,23	0	100,0
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	-1 310 372,23	-1 267 272,23	-1 258 384,00	8 888,23	99,3
Laskennalliset erät					
Sisäiset vyörytyserät	-484 243,59	-484 243,59	-484 243,59	0	100,0
Työalakatte (ulkoiset ja sisäiset)	-1 794 615,82	-1 751 515,82	-1 742 627,59	8 888,23	99,5

Jumalanpalveluselämä 1012010000	
Toiminta- ajatus	Jumalanpalvelus on kirkon tunnusmerkki ja seurakunnan elämän sydän. Kirkko on Sanan ja sakramenttien yhteisö, communio, jonka elämänmuoto on jumalanpalvelus. Tämän elämänmuodon keskeinen piirre on rukous. Myös musiikki on rukousta. Jumalanpalveluselämää rytmittää kirkkovoosi. Kirkkovooden kuluessa seurakunta elää mukana kristinuskon keskeisissä tapahtumissa.
Tavoitteet, toiminta 2022 ja arviointi	<p>1) Jumalanpalvelukset toteutetaan monipuolisesti niin, että ne tarjoavat kaikenikäisille mahdollisuuden pyhän kokemiseen ja hiljentymiseen Jumalan edessä</p> <p>Seurakunnan pääjumalanpalvelukset toteutuivat suunnitellusti. Lisäksi toteutettiin yksi Tuomasmessu ja viisi perhejumalanpalvelusta. Palveluasumisyksiköissä pidettiin viikkomessuja yhteensä kahdeksan kertaa sekä lisäksi 41 hartaushetkeä ilman ehtoollisen viettoa. Lähes kaikki pääjumalanpalvelukset suoratoistettiin seurakunnan YouTube-kanavalla.</p> <p>Arviointi: Koronavuosien jälkeen jumalanpalvelusten osallistujamäärä ei ole vielä noussut aikaisemmalle tasolle, vaikka mukaan on laskettu myös verkon välityksellä osallistuvat. Kirkkojen saavutettavuutta on vuoden aikana kartoitettu ja pohdittu toimenpidevaihtoehtoja, mm. Hattulan ja Tyrvännön kirkkojen liikkumisesteisten pysäköintipaikkojen sijaintien muutosta ja opasteita on ehdotettu lisättäväksi. Tällä hetkellä kielteisesti vaikuttaa Hattulan kirkon epävarma äänentoisto. Jumalanpalvelusten striimauksesta on tullut edelleen hyvää palautetta, myös palveluasumisyksiköistä, joissa useissa lähetyksiä seurataan säännöllisesti.</p> <p>2) Ympäristökasvatuksessa jumalanpalveluselämä ymmärretään laajasti</p> <p>Ympäristökasvatuksessa on huomioitu kaikki toiminta perhekerhojen hartauksista jumalanpalvelukseen ja kirkollisiin toimituksiin. Ympäristökasvatuksen sisällöt ovat olleet esillä jumalanpalveluselämässä silloin, kun se on luontevaa kirkkovooden</p>

	<p>tekstien pohjalta. Kertomusvuonna on pidetty metsäkirkko ja hartauksia luonnossa mm. ehtoollisen vietto Mahrbergin aukiolla Parolannummella.</p> <p>Arviointi: Vaikka varsinaisten luontoaiheisten jumalanpalveluksien ja hartaushetkien lukumäärä on jäänyt vähäiseksi, ympäristökasvatus ja luonto ovat olleet mukana toteutuksissa monipuolisesti musiikin ja tekstien kautta.</p> <p>3) Rohkaistaan seurakuntalaisia toimimaan avustajina jumalanpalveluksissa Vapaaehtoiset seurakuntalaiset ovat voineet palvella jumalanpalveluksessa esimerkiksi esirukoilijoina, tekstinlukijoina tai ehtoollisavustajina.</p> <p>Arviointi: Jumalanpalveluselämän kehittämisessä pitkäjänteisemmällä suunnitellulla olisi mahdollista vahvemmin sitouttaa vapaaehtoistehtävissä toimivia seurakuntalaisia ja perehdyttää heitä tehtäviinsä.</p> <p>Tilaisuuksia, joissa vapaaehtoisia oli toteuttamassa, on ollut seuraavasti:</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: right;">2022</td> <td style="text-align: right;">2021</td> <td style="text-align: right;">2020</td> <td style="text-align: right;">2019</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">60/96</td> <td style="text-align: right;">41/82</td> <td style="text-align: right;">51/87</td> <td style="text-align: right;">81/100</td> </tr> </table>	2022	2021	2020	2019	60/96	41/82	51/87	81/100
2022	2021	2020	2019						
60/96	41/82	51/87	81/100						

vertailulukuja	2022		2021		2020		2019	
	tilaisuuksien lkm.	osallistujat paikan päällä ja verkossa	tilaisuuksien lkm.	osallistujat paikan päällä ja verkossa	tilaisuuksien lkm.	osallistujat paikan päällä ja verkossa	tilaisuuksien lkm.	osallistujat paikan päällä ja verkossa
Messu	55	4 793	53	4 437	56	3 737	65	5 033
Viikkomessu	21	988	8	420	2	33	8	224
Sanajumalanpalvelus	20	2 310	21	1 936	29	1 548	27	4 661

Hautaansiunaaminen 1012020000	
Toiminta- ajatus	Hautaansiunaaminen on kirkollisena toimituksena osa seurakunnan jumalanpalveluselämää, jossa tärkeänä osana on sielunhoidollinen näkökulma, omaisten rinnalla kulkeminen ja kristillisen ylösnousemususkon esillä pitäminen.
Tavoitteet, toiminta 2022 ja arviointi	<p>1) Toimituskeskusteluissa kohdataan surevat omaiset henkilökohtaisesti Omaiset on pyritty tapaamaan henkilökohtaisesti ennen hautaan siunaamista joko seurakunnan tiloissa tai kodeissa, puhelimitse tai verkkoyhteydellä. Kutsuttaessa pappi ja kanttori osallistuivat muistotilaisuuteen aikataulun sallimissa rajoissa.</p> <p>Arviointi: Surutilanteet vaihtelevat tapauskohtaisesti. Saadun palautteen perusteella omaiset ovat olleet tyytyväisiä kohtaamisiin.</p> <p>2) Hautaan siunaamiset valmistellaan yhdessä omaisten kanssa ja heidän toiveitaan kunnioittaen Siunaava pappi on ottanut yhteyttä omaisiin viimeistään siunausviikolla. Omaiset ovat osallistuneet tilaisuuksien virsien ja musiikin valintaan. Heidän erityistoiveensa on otettu mahdollisuuksien mukaan huomioon. Muistotilaisuuksien ohjelma on ollut pääsääntöisesti omaisten järjestämä, pappi on usein osallistuessaan käyttänyt puheenvuoron. Muistotilaisuuksia on pidetty seurakunnan tiloissa, kodeissa ja muissa tiloissa.</p> <p>Arviointi: Kaikkien hautajaisjärjestelyissä mukana olleiden toiminnasta seurakunta on saanut hyvää palautetta omaisilta, jotka ovat kokeneet saaneensa vainajaa kunnioittavaa ja surussa lohduttavaa kohtelua.</p> <p>3) Parannetaan hautaan siunaamisen järjestelyihin osallistuvien välistä keskinäistä tiedonkulkua Jokaisesta hautaan siunaamisesta tehdään hautaustiedote, joka jaetaan hautausmaahenkilöstön, seurakuntamestarin ja seurakuntatoimiston kesken. Käytäntö on palvellut hyvin eri toimijoiden välistä kommunikointia. Huhtikuussa otettiin käyttöön Katrina-ohjelmiston toimituslomakkeet, jotka palvelevat myös pappien ja kanttorin yhteistyötä sekä varmistavat asiakkaiden henkilötietojen suojan.</p> <p>Arviointi: Käyttöön otetut työvälineet ovat palvelleet hyvin tarkoitustaan ja vähentäneet mahdollisesta puutteellisesta tiedonkulusta aiheutunutta haittaa.</p>

Muut kirkolliset toimitukset	
1012030000	
Toiminta-ajatus	<p>Kirkolliset toimitukset ovat olennainen osa seurakunnan perustehtävää, sanan ja sakramenttien hoitamista. Toimitusten kautta kohdataan vuosittain suuri joukko seurakuntalaisia ja myös kauempaa tulleita juhluvieraita. Tärkeimmät "muut kirkolliset toimitukset" ovat kaste, avioliittoon vihkiminen ja konfirmaatio. Lisäksi kirkollisiin toimituksiin kuuluvat mm. avioliiton siunaaminen, kodin siunaaminen, yksityinen rippi ja ehtoollinen sairaan luona, erilaisiin elämänvaiheisiin liittyvät rukoushetket kuten hääpäivän vietto, uuden toimitilan siunaaminen jne.</p> <p>Toimitusten hengellinen ulottuvuus saattaa seurakuntalaisen pyhän äärelle. Toimitukset ovat monelle ihmiselle lähes ainoa kontakti seurakuntaan, joten niiden merkitys korostuu entisestään.</p>
Tavoitteet, toiminta 2022 ja arviointi	<p>1) Toimitusten määrä ei vähene Toimitusten sisällöt ovat verkkosivuillamme esillä. Syksyllä 2022 luovuimme varausten aikarajauksista avioliittoon vihkimisten osalta. Kertomusvuonna seurakunnan jäsenille syntyneistä lapsista kastettiin n. 90 %.</p> <p>Arviointi: Vihkivarausten määrä on asettunut sellaiselle tasolle, että varauksia voidaan ottaa vastaan tasaisesti ympäri vuoden. Kastettujen määrässä on kertomusvuonna ollut edellisten vuosien tapaan vähenemistä.</p> <p>2) Palvellaan seurakuntalaisia heille tärkeissä elämäntilanteissa lämmöllä, laadukkaasti ja ammattitaidolla Toimitusvaraukset tehdään seurakuntatoimistossa. Kasteet ja vihkimiset voidaan pitää seurakunnan tiloissa tai kodissa. Pappi on yhteydessä asianosaisiin ja tilaisuudet suunnitellaan yhdessä heidän kanssaan.</p> <p>Arviointi: Toimituksista saatu palaute on ollut myönteistä. Perheiden toiveet toimituksen hoitavasta papista on huomioitu mahdollisuuksien mukaan.</p>

Aikuistyö ja muut seurakuntatilaisuudet 1012040000, 1012050000	
Toiminta-ajatus	<p>Hattulalaisille tarjotaan mahdollisuutta oman paikan löytämiseen seurakunnan elämässä. Aikuistyöhön luetaan säännöllisesti kokoontuvat ja sitoutumista edellyttävät pienryhmät sekä aikuisille tarkoitettu retki-, leiri- ja kurssitoiminta.</p> <p>Muihin seurakuntatilaisuuksiin luetaan sekä kaikille avoin että hoitolaitoksissa tapahtuva toiminta, jolla tarjotaan mahdollisuus pyhän kokemiseen, keskinäisen yhteyden rakentumiseen ja tietopuoliseen kristittynä kasvamiseen ilman säännölliseen toimintaan sitoutumista.</p>
Tavoitteet, toiminta 2022 ja arviointi	<p>1) Kristillinen julistus, opetus ja seurakuntayhteyden kokeminen myös laitoksissa, palvelukodeissa ja syrjäisemmissä kylissä asuvien ulottuville</p> <p>Vaikka yleisiä kokoontumisrajoituksia ei enää tammikuun jälkeen ollut, pandemian vaikutukset ulottuivat koko kertomusvuoden ajalle ilmeten osallistujien varovaisuutena erityisesti hoitolaitoksissa. Kinkerit jäivät pitämättä paitsi Vanamajalla lokakuussa. Laitoshartauksien pitäminen käynnistyi Willa Katinalasta niin, että helmikuusta toukokuuhun joka vierailulla oli neljä hartautta, yksi joka osastolla. Ennen pääsiäistä hartauksia oli myös Punojanportissa ja Parolanpuistossa. Vasta myöhemmin hartauksia pidettiin totuttuun tapaan Hattulan alueen laitoksissa (Tuulia-koti, Willa Katinala, Parolanpuisto) ja palvelutaloissa (Punojanportti, Kissankello) sekä Hattulan seurakunnan vuoroilla Ilonpissarassa ja Ilveskodissa, ei kuitenkaan Pappilanniemen vuodeosaston aulassa.</p> <p>Leirikeskuksen saunalla pidettiin kahdesti aikuisten avoin ilta.</p> <p>Arviointi: Osallistujilta tuli hyvää palautetta. Leirikeskuksessa järjestetyt aikuisten tilaisuudet kokosivat verrattain vähän osallistujia.</p> <p>2) Koko seurakuntaa kutsuvien tilaisuuksien järjestäminen eri yhteistyötahojen kanssa</p> <p>Teemailloista suosituin oli Keskiajan klassikot -luentosarja heinä-elokuussa Pyhän Ristin kirkossa, viitenä iltana osallistujia keskimäärin 29. Seurakuntatalossa oli yhdeksän iltatilaisuutta eri teemoista (osallistujia keskimäärin 8) sekä hiljaisella viikolla Ristin tiellä -passiodraama (8 näyttelijää, yleisöä 24). Kirkkoon ilmoitetut raamattutunnit peruuntuivat syksyllä osallistujien puutteen takia. Keskiviikkoisin seurakuntatalossa pidettiin 14 iltahartautta, joissa kävi vetäjän lisäksi vain muutama henkilö. Kun Venäjän laaja hyökkäys Ukrainaan alkoi 24.2., kirkkoa pidettiin avoinna ja järjestettiin rauhanrukous, paikalla 12 henkeä.</p> <p>Ekumeenisella rukousviikolla kirkossa järjestettiin tilaisuus yhdessä helluntaiseurakunnan kanssa (paikalla 9 henkeä, helluntaiseurakunta suoratoisti tilaisuuden internetissä). Eri yhteistyötahojen kanssa järjestettiin Naisten valmiusliiton harjoituksen hartaushetki (91 osallistujaa), toukosiunaus ja kaksi Vanamajan kesäiltaa. Jatkuvasti suositaan kasvattaneet virsikahtivat ovat osaltaan vastanneet aikuisten tarpeeseen kokea seurakuntayhteyttä. Kertomusvuonna ei järjestetty aikuisten piiritoimintaa.</p> <p>3) Seurakuntalaisten kutsuminen suunnitteluvastuuseen</p> <p>Lokakuussa pidettiin kaikille avoin aikuisten toiminnan suunnittelutilaisuus, jossa hahmoteltiin kokoavan toiminnan jatkoa. Tiistai-iltoihin toivottiin tilaisuuksia, jotka tarjoavat mahdollisuuden säännölliseen kokoontumiseen muodostamatta suljettua piiriä, niin että satunnainenkin kävijä voi luontevasti osallistua. Kiinnostavista teemoista voi pitää yksittäisiä arki- tai sunnuntai-illan tilaisuuksia.</p>

Tiedotus ja viestintä 1012100000	
Toiminta-ajatus	Tiedotus ja viestintä tukee seurakunnan perustehtävää ja välittää tietoa seurakunnan toiminnasta laadukkaalla, asiallisella mutta myös hauskalla tavalla ja auttaa ihmisiä pääsemään osalliseksi seurakunnan sanomasta ja seurakuntayhteydestä.
Tavoitteet, toiminta 2022 ja arviointi	<p>1) Tiedot seurakunnan yksittäisistä tilaisuuksista ovat paikkakuntalaisille helpposti löydettävissä seurakunnan verkkosivuilta ja painetusta mediasta Työalojen vastuulla on ollut päivittää seurakunnan verkkosivuja toimintansa osalta. Tapahtumakalenterissa ovat ajantasaiset tiedot jumalanpalveluksista ja muista tapahtumista. Jumalanpalvelukset ja kirkolliset ilmoitukset ovat Hämeen Sanomissa ja tarkemmat tapahtumatiedot Hämeenlinnan Kaupunkiuutiset -lehdessä. Kerran kuukaudessa tiedot seurakunnan toiminnasta julkaistiin myös Hattulaan.fi -lehdessä. Ilmoituksen yhteydessä oli lyhyt hartaus tai muu seurakuntaa käsittelevä kirjoitus. Joka kotiin jaettava seurakunnan kausitiedote ilmestyi neljä kertaa.</p> <p>Arviointi: Seurakunnan verkkosivujen päivittämistä on pyritty tehostamaan saadun palautteen perusteella. Viikkoilmoitukset lehdissä ovat edelleen osalle seurakuntalaisia ensisijainen tietolähde tapahtumista. Kausitiedotteesta on tullut hyvää palautetta. Ajantasaisin tieto tapahtumista on seurakunnan verkkosivuilla tai Facebook-sivuilla, josta myös lyhyellä aikavälillä tulleet muutokset ovat löydettävissä.</p> <p>2) Sosiaalisessa mediassa pidetään seurakuntaelämää esillä Seurakunnalla on Facebook- ja Instagram-sivut, joissa julkaistaan tietoa toiminnasta ja tapahtumista. Eri työmuotojen julkaisujen määrä on vakiintunut kohtuulliselle tasolle, ottaen huomioon, että henkilöstöresurssit eivät riitä jatkuvaan, interaktiiviseen läsnäoloon.</p> <p>Pyhän Ristin kirkolla on omat Facebook- ja Instagram-sivut. Facebookin puolella julkaisut keskittyvät kirkon historian ja kirkollisten juhlapyhien esittelyyn. Julkaisut ovat saaneet hyvää palautetta ja näkyvyyttä. Facebookin tarinoita sekä Instagramia hyödynnetään poikkeavien aukioloaikojen tiedottamiseen, tapahtumien mainostamiseen sekä tunnelman jakamiseen.</p> <p>Arviointi: Kertomusvuoden aikana Facebook-julkaisuja tehtiin seurakunnan kanavalla 185 (edellisvuonna 138), seuraajien määrä kasvoi 37 % ollen 621. Myös Instagramin puolella seuraajamäärä kasvoi 10,2 %, seuraajamäärän ollessa 519. Pyhän Ristin kirkon Facebook-sivuilla on 689 seuraajaa ja Instagramissa 319. (seuraajien tilanteet per 13.3.2023).</p> <p>3) Sisäisen viestinnän tehostaminen Henkilöstöä on kannustettu hyödyntämään Katrina-ohjelmiston mahdollisuuksia ja huolehtimaan, että kaikilla toimijoilla on tarvittavat tiedot tapahtumista ja tilaisuuksista. Toimitusten varauslomakkeet on otettu käyttöön.</p> <p>Arviointi: Sisäisen tiedotuksen näkökulmasta Katrina ohjelmiston käyttämisessä on edelleen kehitettävää. Kaikille työntekijöille on hankittu mahdollisuus osallistua ohjelmiston toimittajan tuottamiin koulutuksiin.</p>

Musiikki 1012200000	
Toiminta- ajatus	Luodaan yhteyttä, julistetaan ilosanomaa ja lohdutetaan murheellisia tarjoten elävää kirkkomusiikkia kuunneltavaksi, laulettavaksi ja soitettavaksi. Kaikessa musiikkitoiminnassa huomioidaan myös musiikkikasvatuksellinen näkökulma.
Tavoitteet, toiminta 2022 ja arviointi	<p>1) Lauletaan luonnon- ja kulttuuriympäristöissä Tavoitteena on ollut järjestää laulutilaisuuksia lähiluonnossa ja kirkkopihalla ja pitää esillä musiikin merkitystä Jumalan luomislahjana.</p> <p>Kertomusvuonna toteutettiin mm. Urkuilta luontoteemalla, Kirkkolaulajien Meriilta, Suvivirren sunnuntai ja Pihalaulajaiset Pyhän Ristin kirkolla. Luontoteema on ollut mukana muissakin tilaisuuksissa.</p> <p>Arviointi: On menty tavoitteen osoittamaan suuntaan ja tavoite on paikoin myös saavutettu.</p> <p>2) Kehitetään Pyhän Ristin kirkon musiikkitoimintaa Järjestetään Pyhän Ristin kirkossa kesäkuukausina viikoittainen iltamusiikki, konsertti, yhteislaulutilaisuus tai muu musiikkitilaisuus.</p> <p>Pyhän Ristin kirkossa kuultiin torstaisin Kesäillan musiikkia konsertteina ja yhteislaulutilaisuuksina.</p> <p>Arviointi: Kehittämistoimenpiteet ovat onnistuneet, sillä kesällä vain 6.7. konsertti oli Hattulan kirkossa.</p> <p>3) Vahvistetaan vapaaehtoisten seurakuntalaisten sitoutumista musiikkitoimintaan Toteutetaan kaksi kuoroprojektia työikäisille seurakuntalaisille. Kutsutaan uusia jäseniä säännöllisesti kokoontuviin musiikkiryhmiin. Vakiinnutetaan soitinyhteytoimintaa niin, että soitinyhtye on mukana kaikissa iltamessuissa ja vähintään viidessä eri musiikkitilaisuudessa.</p> <p>Toinen suunnitelluista kuoroprojekteista (Tyrvännön kesäkuoro) toteutui ja soitinyhtye oli mukana useammassa iltamessussa.</p> <p>Arviointi: On menty tavoitteen osoittamaan suuntaan, esim. soitinyhtye on ollut mukana vähintään viidessä musiikkitilaisuudessa (mm. Kauneimmissa joululauluissa) ja musiikkiryhmiin on kutsuttu uusia jäseniä.</p>

Varhaiskasvatus: päiväkerho ja muu lapsi- ja nuorisotyö 1012310000, 1012391000	
Toiminta- ajatus	Järjestetään laadukasta ja turvallista varhaiskasvatusta. Kerrotaan lapsille rakastavasta Jumalasta, tuetaan kotien kristillistä kasvatusta ja perheiden seurakuntayhteyttä. Ihmisiä rohkaistaan kysymään, pohtimaan ja kertomaan omia ajatuksiaan.
Tavoitteet, toiminta 2022 ja arviointi	<p>1) Kristillinen kasvatus Päivä- ja perhekerhoissa tarjotaan lapsille ja perheille mahdollisuus hiljentymiseen ja ihmettelyyn. Tuetaan kotien kristillistä kasvatusta ja järjestetään lapsiperheille suunnattuja jumalanpalveluksia ja kirkkohetkiä.</p> <p>Päiväkerhossa oli keväällä 13 lasta ja syksyllä 16. Kummallakin kaudella kerhossa käytiin kerran viikossa oman ikäisten pienemmissä ryhmissä ja kerran viikossa kaikki 3-5-vuotiaat yhdessä. Varhaiskasvatuskeskustelut pidettiin suunnitellusti Teamsin tai puhelimen välityksellä. Yhteistyötä vanhempien kanssa on vahvistettu käyttämällä eri viestintäkanavia, esim. WhatsApp.</p> <p>Arviointi: Ryhmäjaot ovat olleet onnistuneet ja toimivat, toiminta pedagogisesti laadukasta. Perhekerhot ovat suosittuja ja uusia kävijöitä tulee tasaisesti. Kummasakin ryhmässä kirjoilla on n. 20 perhettä. Päivä- ja perhekerhoista saatu palaute on ollut todella positiivista ja kiitollista. Kerhoihimme tullaan intoa puhkuen ja iloisella mielellä. Ne ovat odotettuja hetkiä perheiden viikossa.</p> <p>2) Perheiden muuttuvien tarpeiden huomioiminen Iltaperhekerho, vauvamiitti ja lapsiparkki vastaavat uusiin haasteisiin ja tarpeisiin. Toimintaa ollaan valmiita nopeastikin muokkaamaan niin, että se kohtaa lapsiperheiden tarpeet entistä paremmin. Perheleiri ei toteutunut johtuen osallistujien puutteesta.</p> <p>Arviointi: Vauvamiiteissä perheitä on käynyt vähän, 1-4 perhettä. Tarvetta vauvamiitille löytyy, kunnassa ei tällä hetkellä löydy vain vauvaperheille kohdennettua toimintaa. Vuonna 2023 kehitämme mainontaa, sekä lisäämme vauvamiittien koontumiskertoja kahteen kertaan kuussa yhden sijaan.</p> <p>Lapsiparkissa on käynyt lapsia vähän, 2-3 lasta kerrallaan. Ensi toimintakaudelle mietitään erilaista toimintaa perheiden tueksi. Iltaperhekerho on löytänyt paikansa ja kävijäkuntansa. Kävijöitä on keskimäärin 15-30 henkeä.</p> <p>3) Yhteistyö ja osallistaminen Päiväkodeissa vierailaan, kun siihen on mahdollisuus. Tarvittaessa tehdään myös videotervehdyksiä. Yhteistyötä seurakunnan eri työalojen kanssa, esimerkiksi 1-3-luokkalaisten parissa. Annetaan osallistujille mahdollisuus vaikuttaa toiminnan sisältöön.</p> <p>Päiväkotivierailut päästiin aloittamaan syksyllä. Korona esti vierailut alkuvuonna, jolloin yhteistyö toteutettiin erilaisten videoiden muodossa. Näitä tehtiin yhteistyössä varhaisnuorisotyömme kanssa. Toimitimme myös päiväkodeille pääsiäiseen liittyvät puuharastit. Esikoululaisten keväinen kirkkovaellus Pyhän Ristin kirkolla pystyttiin järjestämään. Joulukirkkohetket järjestettiin päiväkotien pihassa.</p> <p>Arviointi: Yhteistyössä noudatetaan kunnan varhaiskasvatuksen antamia linjoja ja vierailut toteutetaan katsomuskasvatuksen muodossa. Jouluna ja pääsiäisenä tunnustuksellisuus on sallittua. Keväällä päivähoitoryhmiä oli 29 ja syksyllä 28. Vierailuilla kohtasimme noin 90 % kunnan varhaiskasvatuksen piirissä olevista lapsista.</p>

Varhaisnuorisotyö 1012330000	
Toiminta-ajatus	Tarjotaan laadukasta, huomioonottavaa ja kristillistä sanomaa välittävää toimintaa alakouluikäisille lapsille. Ollaan se taho, joka näkee, kuuntelee ja kohtaa lapsia sekä py-sähtyy olemaan heidän kanssaan.
Tavoitteet, toiminta 2022 ja arviointi	<p>1) Pidetään ympäristökasvatus esillä toiminnassa Kesän ja syksyn leireillä sekä leiripäivissä askarreltiin luonnon materiaaleista ja päivien aikana olevilla rastiradoilla käsiteltiin luonnonsuojeluteemoja. MiniKulmiksella ohjattiin lapsia kierrättämään roskat niille kuuluviin roska-astioihin. Arviointi: Edettiin tavoitteen osoittamaan suuntaan.</p> <p>2) Kulmoksen keskiviikoissa kokeillaan teemapäiviä MiniKulmis kokoontui keväällä 10 kertaa ja kokosi yhteensä 163 kävijää. Syyskaudella kokoontumisia oli 9 kertaa ja kävijöitä 220. Vuoden aikana kävijöitä yht. 383 (2021 101, koronan jälkeinen aika). Parhaimmillaan kävijöitä oli 33 lasta/kerta. Vaikka teemapäiviä ei nyt järjestetty, panostettiin jokaisen MiniKulmoksen päättävään yhteiseen hetkeen, joka aina jollain tavalla käsittelee seurakuntaa ja uskoa. Ennen noihin hetkiin jäi vain muutamia lapsia, nyt loppuhetket ovat keränneet yleensä kymmenisen lasta. Arviointi: Koska lapsia oli niin paljon, menivät ohjaajien resurssit perinteisen MiniKulmoksen pitämiseen. MiniKulmis-ohjaajia tarvitaan kävijämäärään nähden isompi määrä kerralla, kuin oli suunniteltu. Syksyllä koitettiin järjestää jälleen uusia MiniKulmis-ohjaajia kouluttava koulutus, mutta viikonloppukoulutukseen ei tullut yhtään ilmoittautumista. Myöhemmin isotoiminnassa halukkaita ohjaajiksi kuitenkin ilmoittautui ja heille aloitettiin loppuvuodesta räätälöity ohjaajakoulutus.</p> <p>3) Opetellaan käyttämään TikTok -sovellusta ja julkaistaan siellä materiaalia TikTok on lyhyiden videoiden jakamiseen tarkoitettu mobiilisovellus. Sen käyttöön ottaminen ei toteutunut, tilalle otettiin Snapchat-sovellus. Arviointi: TikTok sovelluksena jäikin yllättäen jalkoihin toiselle sovellukselle, eli Snapchatille. Lapset lisäsivät innokkaasti nuorisotyönohjaajan Snapchatin tiliä omiin yhteystietoihinsa ja snäppäsivät ahkerasti käyttäjän kanssa. Tämän sovelluksen kautta lapset halusivat olla paljon tekemisissä ja laittoivat paljon viestejä.</p> <p>Muuta toimintaa Tömäjärvellä järjestettiin toimintakertomusvuonna kesällä kolme toimintapäivää, jotka kokosivat yhteensä 50 lasta leirikeskukseen. Syksyllä päätettiin koronan vihdoin kunnolla hellittäessä vastata 4.-6. luokkalaisten hartaaseen toiveeseen kahden yön leiristä. Sitä oli odotettu paljon, mutta lopulta osallistujia oli vain 14. Syksyn yhden yön 1.-3. luokkalaisten leirillä oli osallistujia 21 ja leiripäivään osallistui 18 lasta. Osallistujia tuntui verottavan kiipeäsi tuleminen. Lasten joulupajapäivä oli täynnä, se kokosi 25 lasta. 1.-3. luokkalaisten kerhoa kokeiltiin yhdessä varhaiskasvatuksen kanssa syksyllä 2021 ja koska se sai hyvää palautetta, jatkettiin tiistaisin kokoontumisia seurakuntatalolla koronarajoitusten hellittäessä maaliskuussa 2022. Syksyllä kerho jatkoi jo toista vuotta iltapäivätoimintaa ilmoittautuneiden lasten kanssa. 10-synttärin järjestettiin jo perinteiseen tapaan kirkossa ja ensimmäistä tasakymppiään juhli 83 % ikäluokasta. Koronan jälkeen on tullut esille ihan uusi ilmiö: lapset eivät uskalla olla enää niin paljon poissa kotoa yötä. Toimintapäivät ilman yön yli viipymisiä saivat paljon hyvää palautetta ja niihin on ollut helppo saada osallistujia. Tapahtumat (kuten 10-synttärin), kerhot ja avoimet ovet (MiniKulmis) ovat helppoja ja haluttuja tapoja osallistua seurakunnan toimintaan.</p>

Koulu- ja oppilaitostyö 1012392000	
Toiminta- ajatus	Kohdataan koulujen, lukion ja ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoita sekä opettajia. Koulutyön kautta tehdään näkyväksi seurakuntaa, opetetaan kristillistä uskoa, elämäntapaa, arvomaailmaa ja traditioita.
Tavoitteet, toiminta 2022 ja arviointi	<p>1) Kouluyhteistyösuunnitelman laatiminen Luodaan kouluyhteistyösuunnitelma kumppanuuden korien pohjalta. Tavoitteena kouluyhteistyösopimus Hattulan seurakunnan ja Hattulan kunnan koulujen välillä tukemaan monipuolista yhteistyötä.</p> <p>Arviointi: Kouluyhteistyösuunnitelman laatiminen siirtyi eteenpäin. Yhteistyösopimusprosessi osoittautui suuremmaksi, kuin sitä alun perin ajateltiin ja vaatii laajempaa yhteistyötä. Prosessi vaatii isoa paneutumista ja valmistelua, johon ei tänä vuonna ollut aikaa ja niinpä prosessi siirtyy eteenpäin toteutettavaksi ajankohtana, jolloin kaikilla osapuolilla on aikaa perehtyä aiheeseen.</p> <p>2) Näkyminen kouluilla Alakouluilla palataan pitämään yhteisiä hartauksia, KiVa-tunteja ja ylläpidetään muita yhteistyön malleja kuten leirikoulupäiviä.</p> <p>Alkuvuodesta alakouluille heitettiin videon muodossa Yhteisvastuuhaaste, jossa pyydettiin halukkaita luokkia Yhteisvastuuteeman mukaan rakentamaan lumiveistos aiheesta ystävyys. Jokaiselle mukaan tullee luokalle luvattiin kaakao-mukit yhdessä nautittaviksi. Haasteen otti vastaan luokkia neljästä koulusta ja mukeja toimitettiin osallistuneille yhteensä huimat 388 kappaletta.</p> <p>Pääsiäishartaus lähetettiin videon muodossa kouluille, mutta Juteinin koulu pyysi saada hartauden ihan paikan päällä järjestettäväksi. Siellä pidettiin kaksi hartautta jaetulle joukolla. KiVa tunteja pidettiin ykkösluokkalaisille kahdeksan kappaletta, Parolan yläkoulun pienluokka kävi tutustumassa seurakuntataloon ja lasten gospel-yhtye Pieni Suuri Seikkailu kävi esiintymässä Lepaan koululla. Aivan uutena päästiin kokeilemaan Koulun kauneimpia joululauluja jokaisella alakoululla, joissa kanttori ja nuorisotyönohjaaja vierailivat pitäen laulu- ja hartaushetken.</p> <p>Seurakunta piti uusien yläkoululaisten ryhmäytymispäivät eli seiskapäivät yhdessä kunnan kanssa.</p> <p>Arviointi: Koronarajoitukset vaikuttivat vielä ajoittain kouluilla tehtävään toimintaan. Yhteisvastuuhaasteen toteutuksesta tuli niin lapsilta kuin opettajiltakin paljon hyvää palautetta. Samoin Kauneimmista joululauluista saatiin todella paljon hyvää palautetta ja oli pyyntö, että jos tämän toiminnan voisi saada jokavuotiseksi.</p> <p>3) Yhteistyön uudelleen aloittaminen HAMKin kanssa Oppilaitospapit tapasivat palaverin merkeissä lokakuussa yhdessä HAMKin hyvinvointitiimin kanssa ja keskustelivat oppilaitospapin roolista. Pappi piti hartauden ja laulatti joululauluja HAMKin Lepaan yksikön joulujuhlissa. Vuoden 2023 suunnitelmat yhteistyötoiminnalle laadittiin HAMKin rehtorin kanssa.</p> <p>Arviointi: Toiminta saatiin käynnistettyä.</p>

Rippikoulutyö 1012350000	
Toi- minta- ajatus	Järjestetään Kirkkojärjestyksen velvoittamaa rippikoulua eli kasteopetusta, jossa nuoria perehdytetään kirkon yhteiseen uskoon ja ohjataan elämään seurakunnan yhteydessä. Rippikoulun sisällön, keston ja paikalliset muuttujat määrittelee piispainkokouksen vahvistama ”Suuri ihme - Rippikoulusuunnitelma 2017. Elämää Jumalan kasvojen edessä” sekä Hattulan seurakunnan rippikoulun paikallisuunnitelma 2021–2023.
Tavoitteet, toiminta 2022 ja arviointi	<p>1) Uuteen rippikoulusuunnitelmaan ja -paikallisuunnitelmaan sitoutuminen ja käytäntöön vienti</p> <p>Hattulan seurakunnassa otettiin vuonna 2021 käyttöön uusi rippikoulusuunnitelma ja sen mukainen paikallisuunnitelma. Passiton rippikoulu ja ehtoollisen roolin kasvaminen rippikoulussa olivat niiden seurausta. Uutta rippikoulusuunnitelmaa koulutettiin työntekijöille rippikoulupalavereissa ja rippikoulusuunnitelmaa toteutettiin seurakunnan rippikouluissa.</p> <p>Arviointi: Rippikoulujen ehtoollisella käynti kasvoi seurakunnan jumalanpalveluksissa ja nuorten osallisuus eri rippikoulutilaisuuksissa oli aktiivista. Työntekijät ja isokset ovat yhä enemmän perillä uuden rippikoulusuunnitelman tavoitteista ja osaavat toteuttaa sitä yhä paremmin.</p> <p>2) Vihreämpi rippikoulu</p> <p>Rippikoulussa pyritään kasvattamaan nuoria vastuullisuuteen. Hattulan seurakunnan tavoittelemalla ympäristödiplomin hengessä pyrimme toteuttamaan ympäristön kannalta vastuullisia arvoja myös rippikoulussa. Konkreettisina tekoina esimerkiksi kasvisruokapäivien lisääminen sekä mahdollisimman paperiton rippikoulu. Leirikirjeistä luovutaan ja yhteydenpito koteihin ja nuoriin tapahtuu sähköisesti. Luomakunnan teemoihin ja ympäristökasvatukseen kiinnitetään erityistä huomiota rippikoulujen oppisisältöjä mietittäessä.</p> <p>Arviointi: Rippikoulu siirtyi vuonna 2022 viestinnässään sähköpostiin tai Katriina-tekstiviesti-järjestelmään. Nuorille ei lähetetty kirjepostia. Täydellinen paperittomuus ei ole itseisarvo, vaan tietoinen kuluttamisen vähentäminen. Toiminnassa paperittomuuteen ei päästy, paperia tarvitsee yllättävän moneen asiaan vihkoista askarteluihin. Hyvää oli, että kasvisruokailujen määrää rippikoulussa lisättiin. Kehittämisen varaa jäi ennen kaikkea Tömäjärven kierrätysmahdollisuuksiin. Luomakunnan teemat näkyivät erityisesti nuorten toteuttamissa jumalanpalveluksissa niin leirillä kun sen ulkopuolellakin. Teemoja pidettiin aktiivisesti myös oppituntikonaisuuksissa yllä. Hattulan seurakunnan rippikoulut olivat vuonna 2022 askeleen vihreämpiä kuin edellisinä vuosina, vaikka kehitettävää jäikin.</p> <p>3) Rippikoululaiset kokevat yhteyttä ja sitoutuvat seurakuntaan myös rippikoulun jälkeen</p> <p>Tiiviisti kokoontuva, puoli vuotta kestävä rippikoulu, joka huipentuu rippileiriin tai päiväkouluun vahvistaa yhteenkuuluvuuden ja osallisuuden tunnetta sekä kokemusta Jumalasta. Elävä yhteys, kokemus osallisuudesta ja omasta merkityksellisyydestä sitouttaa nuoria seurakunnan elämään myös rippikoulun jälkeen. Tärkeää on, että nuorilla on rippikoulussa kivaa ja että he haluaisivat tulla kokemaan samaa kivaa myös uudestaan.</p> <p>Arviointi: Palaute rippikoulusta vuonna 2022 oli lähes pelkästään positiivista tai erittäin positiivista. Isoskoulutuksen aloitti kuitenkin varsin pieni joukko nuoria rippikouluikäluokkaan suhteutettuna. Seurakunnan tulisikin miettiä matalamman kynnyksen osallistumisen paikkoja nuorille rippikoulun jälkeen. Kaikki eivät halua vastuullisia tehtäviä, vaan olla joukossa mukana. Isoskoulutus muutettiin isostoiminnaksi vuoden 2022 loppussa.</p>

Nuorisotyö 1012360000	
Toiminta- ajatus	Nuorisotyön keskeisiä toimintamuotoja ovat avoimien ovien toiminta Kulmis ja isoskoulutus sekä nuorten aikuisten toiminta Echo. Nuorisotyö tarjoaa nuorille mahdollisuuksia osallistua seurakunnan toimintaan, rohkaisee vaikuttamaan siihen ja tapahtumiin sekä auttaa nuoria löytämään oman paikkansa seurakunnassa.
Tavoitteet, toiminta 2022 ja arviointi	<p>1) Nuorisotilatoiminnan kehittäminen Tuodaan uusi nuorisotila tutuksi alueen nuorille. Toteutetaan toimintaa nuorten toiveiden mukaan.</p> <p>Avoimien ovien toiminta on jatkunut ja kävijämäärät ovat nousseet. Nuoria on tavoitettu somen kautta ja isostoiminnassa mainostamalla. Nuorten toiveitten mukaan on pidetty yhteisiä kokkaamisiltoja.</p> <p>Arviointi: Tilojen toimivuutta koskevaa palautekyselyä kirjallisesti ei toteutettu, mutta suullinen palaute nuorilta on ollut pääasiassa positiivista, etenkin uuden sohvan hankkimista ovat nuoret kehuneet. Negatiivista palautetta on saatu tilojen pienen koon sekä huonon ilmanvaihdon takia.</p> <p>2) Isostoiminnan kehittäminen Kehitetään isostoimintaa vanhalle pohjalle uudistaen.</p> <p>Sekä ykkös- että kakkosvuoden isokset ovat olleet leireillä yhtä aikaa. Tämä on vaikuttanut erittäin positiivisesti mm. eri ikäisten isosten ryhmytymiseen.</p> <p>Arviointi: Toteutettiin palautekysely keväällä valmistuvalta isosjoukolta. Edellisen vuoden valmistuneet ovat antaneet positiivista palautetta isoskoulutuksen sisällöstä. Heistä jokainen myös jatkoi kolmannen vuoden vapaaehtoisen ohjuskoulutukseen, mikä kertoo motivoituneisuudesta osallistua isostoimintaan.</p> <p>3) Echo-toiminnan tuominen luontaiseksi jatkumoksi isostoiminnalle Kaiken toiminnan siirtyessä jollain aikavälillä samaan tilaan, Echo-toiminta on helppompaa tuoda lähelle isosia.</p> <p>Echon omaehtoista tilatoimintaa ei ole saatu käynnistettyä, johtuen siitä, että vapaaehtoisen avaimenhaltijan rooliin ei ole ollut halukkaita. Nuorten aikuisten toiminnassa on kuitenkin käynnistetty leirejä yhteistyössä Janakkalan nuorten aikuisten kanssa. Leirejä on pidetty yksi ja suunnitteilla on kaksi lisää. Osallistujamäärä Hattulasta leiriin oli 12, joka nuorten aikuisten toiminnassa on erinomainen määrä.</p> <p>Ohjuskoulutukseen lähteneistä 15 nuoresta 13 halusi mukaan Echon toiminnasta tiedottavaan ryhmään.</p> <p>Arviointi: Isoskoulutuksen jälkeen alkava Ohjuskoulutus toimii luontevana alustana Echo-toimintaan siirtymiselle. Yhteistyö Janakkalan seurakunnan kanssa tuntuu lisäävän osallistumista.</p>

Erityisnuorisotyö 1012370000	
Toiminta-ajatus	Seurakunnan erityisnuorisotyö on etsivää, lähimmäiskeskeistä nuorisotyötä, joka kohdistuu nuoriin ja perheisiin, joiden voidaan olettaa olevan syrjäytymisvaarassa tai jotka ovat jo syrjäytyneet. Perustoimintoja ovat pienluokkien kanssa tehtävä yhteistyö sekä yhteistyö kunnan eri toimintatahojen kanssa sekä yhteistyö Lasten- ja nuortenkeskuksen organisoimassa Saapas-toiminnassa yhdessä Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan kanssa.
Tavoitteet, toiminta 2022 ja arviointi	<p>1) Kehitetään yhteistyötä yhteistyökumppaneiden kanssa Yhteistyökuvioita on alettu kehittää Janakkalan Saappaan kanssa. Janakkala toimintaympäristönä on lähempänä Hattulaa kuin Hämeenlinna ja nuorten kiinnostuksen kohteet ja kipupisteet ovat samankaltaisia. Tämän takia yhteistyö Janakkalan kanssa on koettu luontevaksi. Hattulan kunnan kanssa on oltu yhteydenpidossa, keskusteltu ja jaettu tietoa nuorten tilasta.</p> <p>Arviointi: Toiminta etsii vielä muotoaan, mutta tähänastiset kokemukset ovat olleet lupaavia.</p> <p>2) Saapastoiminnan jatkaminen Saapastoiminta jatkui nykyisten vapaaehtoisten koordinaattorien kanssa. Onnistuneita saapaspartiointeja oli vähän. Lähinnä toteutuivat erityistilaisuuksien, kuten koulujen päättäjäiset, vappu ja uusivuosi yms. partioinnit sekä festaripäivystykset.</p> <p>Arviointi: Vapaaehtoisten aika tai kiinnostus ei tunnu riittävän perusperjantain partiointeihin. Koordinaattorit ovat siitä lannistumatta tehneet hyvää työtä. Toiminnan kokonaisuutta joudutaan varmasti miettimään tulevaisuudessa.</p>

Diakonia 1012410000	
Toiminta-ajatus	<p>Diakoninen seurakunta on koti, jossa jokainen voi löytää oman paikkansa olla, osallistua ja toimia tarkastellen suhdettaan itseensä, lähimmäisiinsä ja Luojaan-sa.</p> <p><i>"Päivä vain ja hetki kerrallansa, siitä lohdutuksen aina saan. Mitä päivä tuokin tullessansa, Isä hoitaa lasta armollaan. Kädessään hän joka päivä kantaa, tietää kaiken mitä tarvitsen, päivän kuormat, levon hetket antaa, murheen niin kuin ilon seesteisen." virsi 338:1</i></p>
Tavoitteet, toiminta 2022 ja arviointi	<p>1) Kohdataan ihmisiä Kotikäyntejä oli 215, joista 115 oli 85 v. ja 90-100 v. onnittelukäyntejä. Vastaanotolla kohdattiin 201 ja puhelimitse 241 asiakasta. Onnittelukortit lähetettiin 40-, 50- ja 60-vuotiaille. Ruokajakelu toteutettiin Lähiötuvalla, jossa jaettiin noin 150 ruokakassia kuukaudessa. Diakonia-avustuspäätöksiä tehtiin 108 kpl. Mukana ovat lisäksi Kirkon diakoniarahaston ja Tukikummit ry:ltä saadut avustukset (5 kpl). Talousarviomäärärahojen lisäksi käytössä olivat kolehdit sekä yksityisiltä ja yhteisöiltä saadut lahjoitukset. Vähävaraisten ruokailuun Kotimaan Apu myönsi 1 000 €.</p> <p>Joululehti tehtiin seurakunnan työntekijöiden ja vapaaehtoisten voimin. Lehteä vietiin palvelutaloihin ja hoivayksikköihin ja lisäksi sitä jaettiin seurakunnan eri joulunajan tilaisuuksissa ja kirkoissa.</p> <p>Arviointi: Kotikäyntien ja kohtaamisien osalta tavoite saavutettiin. Taloudellinen avustaminen toteutui suunnitellusti. Kiitos eri tahoille lähimmäisten auttamiseksi.</p> <p>2) Kutsutaan ihmisiä seurakuntaan osallistumaan, toimimaan ja palvelemaan Helmikuun lopussa pystyttiin aloittamaan kokoava toiminta: Keva-kerho, hartaudet eri kohteissa, Iloiset Iltapäivät, Vanhustenviikon viikkomessu ja juhla, Havuilta ja Wanhan ajan Kuusijuhla. Syntymäpäiväjuhlat järjestettiin 70-, 75- ja 80-vuotiaille. Retket toteutuivat Harjavaltaan, Ahorantaan ja Haljamin kodalle.</p> <p>Arviointi: Tammi-helmikuussa koronan takia kokoavaa toimintaa ei järjestetty. Koronan vaikutus näkyi osallistumismäärissä koko vuoden ajan, esim. Tömäjärven virkistyspäivää ei toteutettu osallistujien vähäisyyden takia. Keva-kerhoon ei löytynyt vapaaehtoista vetäjää.</p> <p>3) Tehdään yhteistyötä eri toimialojen ja eri tahojen kanssa Diakonian juhlavuotta vietettiin syyskuussa Vihreänä viikkona, jolloin diakoniatyön toiminta esittäytyi avoimien ovien muodossa. Kirkon D-päivän (1.9.2022) juhlaan kutsuttiin yhteistyötahoja ja seurakuntalaisia seurakuntataloon. Illalla pidettiin konsertti Hattulan kirkossa. Eri tilaisuuksissa kävi yhteensä 256 kävijää. Seurakunnan diakoniatyöstä tehtiin historiikki.</p> <p>Kirjastoon toteutettiin Metsäinen joulunurkkaus yhteistyössä Varhaiskasvatuksen kanssa. Yhteistyötä tehdään kunnan sosiaalitoimen, Lähiötuvan ja kirjasto- ja kulttuuritoimen kanssa. Viranhaltijat ovat jäseninä Vanhusneuvostossa ja Omaishoidon alueellisen tukiverkoston toiminnassa. SPR:n Ystävryhmä toimii yhteistyökumppanina diakoniatyön tilaisuuksien toteuttamisessa. HAMK:n sosionomiopiskelija oli harjoittelijana neljän viikon ajan. Kahden viikon TET-jaksolla oli kaksi nuorta.</p> <p>Arviointi: Diakoniatyöntekijät tekivät monipuolista yhteistyötä eri tahojen kanssa.</p>

Sairaalasielunhoito ja palveleva puhelin 1012430000, 1012440000	
Toiminta- ajatus	<p>Sairaalasielunhoito on tehtävään koulutettujen virkavastuulla työskentelevien sairaalateologien toteuttamaa työtä. Tehtävää voidaan kuvata mm. sanoilla keskustelutuki, auttava, kokonaisvaltainen kohtaaminen. Työtä tehdään asiakaslähtöisesti.</p> <p>Palveleva puhelin on Suomen vanhin auttava puhelin, joka on nykyisin osa Kirkon keskusteluavun kokonaisuutta. Puhelinauttamisen lisäksi palveluun kuuluu netti- ja chatti-auttamista. Yhteistyössä on mukana Kirkkohallitus ja 50 paikkakuntaa eri puolilla Suomea.</p>
Tavoitteet, toiminta 2022 ja arviointi	<p>1) Tarjotaan mahdollisuutta henkilökohtaiseen keskusteluun ja osallistumisesta sielunhoidollisiin ryhmiin. Sairaalassa myös mahdollisuus pitää tarvittaessa kirkollinen toimitus esim. kaste tai rukoushetki</p> <p>Osallistuttiin Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan organisoimaan sairaalasielunhoitotyön maksamalla hattulalaisten hoitopäiviin suhteutettu maksuosuus ko. työstä. Osallistuttiin Kanta- ja Päijät-Hämeen yhteistoimintana järjestettävään alueelliseen kehitysvammaistyöhön maksamalla jäsenmäärään suhteutettu maksuosuus.</p> <p>Arviointi: Rovastikuntatasolla on pohdittu mahdollisuutta järjestää kehitysvammaistyö Kanta-Hämeen alueella yhdessä Tammelan rovastikunnan kanssa. Keskustelut jatkuvat.</p> <p>2) Tarjotaan keskusteluapua kahdenkeskisten kohtaamisten lisäksi puhelimitse sekä netin ja chatin kautta</p> <p>Osallistuttiin Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan organisoimaan Palvelevan Puhelimen yhteistoimintaan.</p> <p>Arviointi: Ei muutoksia edelliseen vuoteen.</p>

Sielunhoito 1012550000	
Toiminta- ajatus	Sielunhoito on ihmisen auttamista, tukemista ja lohduttamista elämän eri vaiheissa. Se on toivon kannattelua ilossa ja surussa, sairaudessa ja terveydessä. Tarjotaan sielunhoitomahdollisuutta ja vertaisryhmätoimintaa
Tavoitteet, toiminta 2022 ja arviointi	<p>1) Sururyhmä läheisensä menettäneille Sururyhmä toteutui vasta vuoden 2023 alussa. Sururyhmä koettiin tärkeäksi ja hyväksi, vaikka osallistujamäärä jäi tällä kertaa pieneksi.</p> <p>2) Mahdollisuus keskusteluun, yksityiseen rikkiin ja ehtoolliseen Pidetään esillä mahdollisuutta sielunhoidolliseen keskusteluun ja rohkaistaan ihmisiä myös yksityisen ripin ja ehtoollisen vieton käyttämiseen.</p> <p>Yksityisiä ehtoollisen viettoja on tilastoitu alle kymmenen ja sielunhoidollisia keskusteluja yli 40.</p> <p>Arviointi: Henkilökohtaisten kohtaamisten määrä on pysynyt lähes samana kuin aiempina vuosina sovittujen tapaamisten osalta, satunnaisten kohtaamisten määrä on ollut laskusuunnassa (kohtaamisia yhteensä 1 297 vuonna 2022 ja 1 534 vuonna 2021)</p> <p>3) Sielunhoidollinen työote toimituskeskusteluissa Toimituskeskusteluissa kiinnitetään huomiota sielunhoidolliseen lähestymistapaan ja annetaan tilaa ihmisten tunteille ja elämäntilanteen mukanaan tuomille haasteille.</p> <p>Arviointi: Toimituskeskusteluissa ihmisiä on kohdattu laadukkaasti, ammattitaidolla ja tilanne huomioiden. Palaute on ollut hyvää.</p>

Lähetys 1012600000	
Toiminta- ajatus	<p>Lähetystyö on Kristuksen antaman lähetystehtävän toteuttamista omassa seurakunnassa. Se ymmärretään seurakunnan yhteiseksi, kaikki työalat läpäiseväksi toiminnaksi.</p> <p>Lähetystyölle kerätään varoja kolehdeilla, kahvirahoilla, kirkon lähetyskyntteliköllä ja Pyhän Ristin kirkon keräuskirstulla. Tuotot, joiden kohdetta ei ole erikseen määriteltä, osoitetaan kalenterivuoden ajaksi valittuun vuosikohteeseen. Nimikkosopimukset katetaan talousarviomäärärahoihin.</p>
Vuosikohde 2022	Kristilliset satelliittitelevisio-ohjelmat SAT-7:n kanavilla Lähi-idässä (tuki Medialähetys Sanansaattajat ry:n kautta), joita tuetaan myös talousarviomäärärahalta.
Tavoitteet, toiminta 2022 ja arviointi	<p>1) Tuetaan lähetysjärjestöjä taloudellisesti ja pidetään lähetystyötä esillä seurakunnan toiminnassa</p> <p>Talousarviomäärärahat tilitettiin lähetysjärjestöille suunnitellusti. Nimikkolähettejä ja muuta lähetystyötä tuettiin rukouksin ja kolehdein. Seurakunnan lähetystyön esite uusittiin. Rippikoulussa lähetystyöhön tutustuttiin toiminnallisina menetelmin. Järjestettiin Lähetyslaulujen ja -kuulumisten ilta seurakuntatalossa sekä retki Hyvinkäälle Medialähetys Sanansaattajien toimitukseen.</p> <p>2) Rukoillaan lähetystyön puolesta ja pidetään yhteyttä nimikkolähetteihin</p> <p>Rukouksella lähetystyön puolesta on vakiintunut paikkansa seurakunnan jumalanpalveluksissa. Seurakunnalla oli kertomusvuonna sopimukset kolmen nimikkolähetin kannattamisesta (Lähetysseura 2, Kansanlähetys 1) ja neljä kohdesopimusta (Lähetysseura, Kylväjä, Piipliaseura, Sanansaattajat).</p> <p>Nimikkolähettimme Teija Greed, joka tekee työnsä Suomesta käsin, vieraili puolisoineen Hattulassa kahdesti. Vuoden alussa Etiopiassa oli rauhatonta, mutta maaliskuussa nimikkolähettimme Kristiina ja Kai Ojala pääsivät sinne; heihin on pidetty yhteyttä sähköpostitse. Suunnitelmasta järjestää omakustanteinen retki ulkomaille luovuttiin, kun mahdollisten retkikohteiden turvallisuustilanne kävi arvaamattomaksi.</p> <p>3) Jatketaan hyväksi havaittuja toimintoja, joissa kerätään rahaa lähetystyön hyväksi</p> <p>Lähetystyön vuosikohteelle kerättiin rahaa mm. lähetyskyntteliköllä, Pyhän Ristin kirkon keräuskirstulla, pääsiäisyönä, kirkkokahveilla ja joulumyyjäisissä. Vuoden lopulla vuosikohde sai osuutensa myös uusien Hattulan Kirkkosukkien tuotosta.</p> <p>Vuosikohteen hyväksi kerättiin kaikkiaan 3 034 € (joista 319 € kolehtisuunnitelman mukaisista kirkkokolehdeista). Suomen Lähetysseuran joulukeräykseen saatiin yhteislaulutilaisuuksien kolehdeista 1 259 € ja Pyhän Ristin kuoron lauluryhmän "Soivista joulukorteista" 180 €.</p>

Kansainvälinen diakonia 1012700000	
Toiminta-ajatus	Auttavat ja antavat kädet toimivat lähellä ja kaukana.
Tavoitteet, toiminta 2022 ja arviointi	<p>1) Yhteisvastuukeräyksen toteuttaminen Keräyskohteena koronan seurauksista kärsivien lasten ja nuorten auttaminen. Keräystavoitteena 0,80 € per seurakuntalainen.</p> <p>Talvitapahtumaa ja konserttia ei voitu koronana jälkikaikujen vuoksi järjestää. Laskiaistiistaina 1.3.2022 järjestettiin pienimuotoinen laskiaistapahtuma, jossa myynnissä mm. soppatykillinen hernekeittoa. Joulumyyjäiset pidettiin yhdessä lähetystyön kanssa ensimmäisen kerran Hattulan seurakuntatalossa.</p> <p>Arviointi: Yhteisvastuukeräyksen tuotto kasvoi edellisvuodesta ollen 4718,33 € ja seurakuntaan jäävä osuus oli 943,67 € (v. 2021 3038,30 € / 607,66 €). Keräyksen tuotto oli 0,67 € per seurakuntalainen (v. 2021 0,42 €). Seurakuntaan jäävä osuus kohdennettiin Vanajan Saappaan toimintaan. Laskiaistiistain tuotto oli 465 €.</p> <p>2) Ryhmä- ja varainkeruutoiminnan vakiinnuttaminen seurakuntatalossa Säännöllinen toiminta alkoi hiljalleen vasta helmikuun aikana. Maanantaipiiri kokoontui viikoittain kesäkuukausia lukuun ottamatta ja valmisti Hyvän Mielen puotiin ja myyjäisiin erilaisia myyntituotteita.</p> <p>Virsikahvila muotoutui viikoittaiseksi tapahtumaksi noin 3-4 kertaa kuukaudessa. Helmipiiri kokoontui 5 kertaa ja esitteli toimintaansa diakonian vihreällä viikolla sekä piti kutsuttuna näyttelyn Käsiyötao Willa Vaskessa Hämeenlinnassa 7.-30.10.2022. Munkkikahvila ja kevätmyyjäiset jouduttiin perumaan sairaustapausten vuoksi.</p> <p>Arviointi: Maanantai-piirin valmistamat onnittelukortit vietiin 85- ja 90-100-vuotiaille seurakunnan tervehdyksen yhteydessä. Virsikahvilassa kokoonnuttiin 33 kertaa (400 virttä) ja osallistujia oli 790 henkilöä (keskimäärin 24 hlö). Kävijöiden keskimäärä nousi 5 henkilöllä. Helmi-ikoninäyttelyssä kävi yli 200 näyttelyvierasta. (Vieraskirja merkintöjä 161 kpl).</p> <p>3) Kansainvälisen vastuun seurakuntaillan/iltojen järjestäminen Aiheina Kirkon Ulkomaanavun erilaiset keräykset, kuten Toisenlainen lahja, Ekumeeninen vastuuviikko ja Ystävyysseurakuntatyö. Kansainvälisenä naistenpäivänä 8.3.2022 pidettiin Ruusukahvi-tilaisuus. Seurakuntalaisilta lainattiin ruusuaiheisia asioita (astioita, maljakoita, pöytäliinoja, yms. ruusuihin liittyvää) ja sali katettiin ruusuiseksi keitaaksi. Osallistujia 21.</p> <p>Ekumeenisen vastuuviikon materiaalia käytettiin toimintapiirien hartauksissa ja aiheesta keskusteltiin mm-Lähiötuvalla.</p> <p>Arviointi: Ripikoulu- ja nuorisotyön kanssa järjestetty pullokolehti toimi ja saadut varat (yli 100 €) tilitettiin puhtaaseen veteen ja lääkkeisiin Kirkon Ulkomaan avun kautta Toisenlainen lahja keräykseen.</p> <p>Arviointi: Tapahtumat toteutettiin suunnitellusti. Toisenlainen lahja -iltaan ei tullut osallistujia.</p>

	<p>Erityistä</p> <p>Venäjän hyökättyä helmikuussa Ukrainaan päätettiin, että kaikki maaliskuun 2.3.2022 jälkeen olevissa diakoniatapahtumissa ja muissa seurakuntatalon tilaisuuksissa kerättävät kahvi- ja kolehtirahat ohjataan Ukrainakeräykseen Kirkon Ulkomaanavun kautta. Varoja tilitettiin 1 105,55 €.</p> <p>Hattulan kirkkosukat näkivät päivänvalon. Sukat saivat innoituksensa Pyhän Andreksen ristiä jäljittelevästä koristeornamentista, joka kiertää Hattulan kirkon sisäisiä. Kirkkosukat ostamalla (25 €) voi tehdä hyvää: myynnistä saatu tuotto ohjataan Yhteisvastuukeräykselle (10 €) ja lähetystyön Hattulan seurakunnan vuosikohteelle (10 €). Seurakuntalaisia haastettiin neulomaan sukia hyvään tarkoitukseen. Joulumyyjäisissä myytiin kaikki siihen mennessä valmistuneet, 12 sukkaparia. Vuoden loppuun mennessä sukia myytiin 19 paria, lisäksi 4 sukkaparia annettiin kiitoslahjaksi.</p>
--	---

Muu seurakuntatyö	
1012900000	
Toiminta-ajatus	Muuhun seurakuntatyöhön kuuluu seurakunnallinen toiminta, jolle ei löydy muuta luontaista tehtäväaluetta.
Tavoitteet, toiminta 2022 ja arviointi	<p>1) Tiekirkkotoiminta Pyhän Ristin kirkko toimii tiekirkkona ja piti ovet auki matkailijoille 14.5.-14.8.2022 välisen ajan päivittäin klo 11-17. Lisäksi ryhmäopastuksia järjestettiin huhti-syyskuun välisenä aikana.</p> <p>2) Pidetään yllä hyviä toimintatapoja lähialueen toimijoiden kanssa pitämällä yhteyttä ja tukemalla toimintaa taloudellisesti Talousarvioavustukset on annettu suunnitellusti Lomakoti Ilonpisara ry:lle, Renkajärven suojeluyhdistykselle (kohdistettuna Vuohiniemen rukoushuoneen toimintaan) ja Koivikkosäätiölle sekä maksettu Kirkkopalvelut ry:n jäsenmaksu.</p> <p>Kaatuneitten muistopäivän ja Itsenäisyyspäivän seppelien laskut yhteistyössä Hattulan kunnan, Hattula-Riihimäen varuskunnan sekä Maanpuolustus- ja reserviläisjärjestöjen kanssa toteutettiin perinteiseen tapaan.</p> <p>Yhteistyö Tammenlehvän Hämeenlinnan seudun Perinneyhdistys ry:n kanssa jatkuu sovittu mukaisesti koskien kynttilälyhtyjen asettamista Hattulan sankarihaudoille sekä sankarihautausmaiden hautaristien/muistomerkkien puhdistusta ja kunnossapitoa.</p> <p>Arviointi: ei muutoksia aikaisempaan toimintaan.</p>

1.3 Hautaustoimi

Pääluokka 4. HAUTAUSTOIMI	TA kuluva 2022	TA yhteensä 2022	Toteuma 2022	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)	67 000	69 000	115 379,83	46 379,83	167,2
Toimintakulut (ulkoiset)	-272 526	-292 126	-296 254,10	-4 128,10	101,4
Toimintakate 1 (ulkoinen)	-205 526	-223 126	-180 874,27	42 251,73	81,1
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	-205 526	-223 126	-180 874,27	42 251,73	81,1
Poistot ja arvonalentumiset	-13 800	-550	-661,72	111,72	120,3
Laskennalliset erät					
Sisäiset korkokulut	-7 713,13	-7 713,13	-7 713,13	0,00	100,0
Sisäiset vyörytyserät	-119 853,97	-119 853,97	-119 853,97	0,00	100,0
Työalakatte (ulkoiset ja sisäiset)	-346 893,1	-351 243,1	-309 103,09	42 140,01	88,0

Hautausmaahallinto, hautausmaakiinteistö, haudanhoitosopimukset ja varsinainen hautaustoimi	
1014010000, 1014030000, 1014050000, 1014040440	
Toiminta-ajatus	<p>Evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntien hautausmaat toimivat yleisinä hautausmaina. Hautaustoimilain mukaan jokaisella on oikeus tulla haudatuksi kotikuntansa seurakunnan ylläpitämälle hautausmaalle. Hautatoimen tehtävänä on ylläpitää hautausmaita ja mahdollistaa arvokkaat hautausjärjestelyt. Hautatoimea hoidetaan kirkkolain, kirkkojärjestyksen, hautaustoimilain sekä Hattulan seurakunnan hautaustoimen ohjesäännön mukaisesti.</p> <p>Seurakunnalla on kolme hautausmaata: Hattulan hautausmaa, Pyhän Ristin hautausmaa sekä Tyrvännön hautausmaa.</p> <p>Kaikilla kolmella hautausmaalla on mahdollisuus sekä arkku- että tuhkahautaukseen. Pyhän Ristin hautausmaalla on erillinen osasto uurnahaudoille sekä tuhkalehto. Hattulan hautausmaalla on erillinen osasto uurnahaudoille sekä muisto- ja tuhkalehto. Tuhkalehdossa on yhteismuistomerkki, johon voidaan kiinnittää muistolaatta. Tuhka- ja muistolehtoihin haudattaessa tuhkan sijainti on vain seurakunnan tiedossa.</p> <p>Seurakunta tarjoaa hautojen kesähoitopalvelua. Hautoja hoidetaan joko yksivuotisia kesähoitoina tai monivuotisena perennaohitona. Hautojen hoidon tarjoaminen on seurakunnalle vapaaehtoista. Palvelulla seurakunnan näkökulmasta on ensisijaisesti työllistävä vaikutus ja samalla lisätään hautausmaiden esteettistä arvoa. Haudanhoitoa tarjoamalla työllistetään kesäisin lukuisia hattulalaisia nuoria.</p>
Tavoitteet, toiminta 2022 ja arviointi	<p>1) Parannetaan hautausmaiden opasteita. Kaikille kolmelle hautausmaalle tilattiin vanhojen ilmoitustaulujen tilalle ilmoitus- ja aluekarttataulut, jossa on merkittynä hautausmaan osastot, rakennukset sekä muistomerkit. Vastaavia aluekarttoja ei ole ollut aiemmin hautausmailla.</p> <p>2) Hautojen hoitosopimusten määrän kasvattaminen. Hautojen hoitosopimusten määrä kasvoi hieman edellisvuoteen verrattuna. Kesähoitohautoja oli vuonna 2022 yhteensä 377 (372) sekä lisäksi monivuotisia perennaohitoja oli 72 (64).</p>

Hautauksia suoritettiin yhteensä 94, joista arkkuhautauksen osuus oli edelleen laskenut. Vuonna 2022 alle neljännes hautauksista oli arkkuhautauksia.

Hautauksien lukumäärät hautausmaittain: Tyrvännön hautausmaa 16, Pyhän Ristin hautausmaa 20 ja Hattulan hautausmaa 58. Hautustoimen nettokulut 3 288,33 € / hautaus (2 183,50 €). Valtakunnallisesti tuhkausten osuus kaikista hautauksista vuonna 2022 oli 59,7 % (58,2 %).

Hautausmäärät	2022	2021	2020	2019	2018
Oman kunnan jäsenet	50	63	61	77	64
Muun kunnan jäsenet	44	38	34	29	29
joista hautaukset seuraavasti:					
- arkkuhautaus	22	25	29	35	30
- uurnahautaus	59	57	44	52	49
- muistolehtoon	4	8	7	4	6
- tuhkalehtoon	9	11	15	15	8
	94	101	95	106	93

Hattulan hautausmaan tuhkalehtoon tilattiin syksyllä 2022 uusia muistomerkkejä nimilaattoja varten. Kivisiä muistomerkkejä asennettiin kolme, johon kuhunkin mahtuu 50 nimilaattaa. Saavutettu lisäkapasiteetti vastaa noin 10 vuoden tarvetta.

Hautausmaakatselmus suoritettiin 30.8.2022.

1.4 Kiinteistötoimi

Pääluokka 5. KIIINTEISTÖTOIMI	TA kuluva 2022	TA yhteensä 2022	Toteuma 2022	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot (ulkoiset)	35 850	91 550	109 217,48	17 667,48	119,3
Toimintakulut (ulkoiset)	-322 942	-384 342	-425 992,62	-41 650,62	110,8
Toimintakate 1 (ulkoinen)	-287 092	-292 792	-316 775,14	-23 983,14	108,2
Toimintatuotot (sisäiset)	624 256,09	624 256,09	624 256,09	0,00	100,0
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	337 164,09	331 464,09	307 480,95	-23 983,14	92,8
Poistot ja arvonalentumiset	-168 750	-251 200	-250 928,45	-271,55	99,9
Laskennalliset erät					
Sisäiset korkokulut	-120 494,37	-120 494,37	-120 494,37	0,00	100,0
Sisäiset vyörytyserät	-19 170,20	-19 170,20	-19 170,20	0,00	100,0
Työalakatte (ulkoiset ja sisäiset)	28 749,52	-59 400,48	-83 112,07	-23 711,59	139,9

Kiinteistöhallinto	
<p>Toiminta-ajatus ja rakennukset</p>	<p>Kiinteistötoimi huolehtii seurakunnan kiinteän omaisuuden hoidosta mahdollisimman tehokkaasti ja taloudellisesti korjaustarpeisiin nopeasti reagoiden. Kiinteistötoimen tehtävänä on mahdollistaa käytännölliset, tarkoituksenmukaiset, viihtyisät ja turvalliset puitteet kohdata seurakuntalaisia elämän eri tilanteissa. Tilat ovat myös työpaikkoja, joiden tehtävänä on tukea työskentelyä ja työhyvinvointia.</p> <p>Hattulan seurakuntatalo sijaitsee Parolan keskustassa. Seurakuntatalon vieressä on seurakunnan leikkipuisto. Seurakunnalla on kolme kirkkoa: Hattulan kirkko, Tyrännön kirkko ja Pyhän Ristin kirkko.</p> <p>Tömäjärven leirikeskus tarjoaa majoitus- ja kokoontumistiloja ensisijaisesti omalle toiminnalle mutta myös muille yhteisöille ja yksityishenkilöille. Suurimpana käyttäjäryhmänä ovat rippikoulu- nuoriso- ja varhaisnuorisotyö. Erilaisia leirejä järjestään pääsääntöisesti kesäaikaan.</p> <p>Parolan keskustassa sijaitsevasta virastotalosta on tarkoitus luopua kiinteistöstrategian mukaisesti. Seurakunnalla on lisäksi kolme asunto-osaketta.</p>
<p>Tavoitteet, toiminta 2022 ja arviointi</p>	<p>1) Hattulan kirkon räystäiden kunnostus Hattulan kirkon räystäiden rappausvauriot kartoitettiin vuonna 2021. Korjaussuunnitelman mukainen kunnostushanke kilpailutettiin alkuvuoden 2022 aikana ja varsinainen korjaustyö suoritettiin kesän aikana. Kesälle 2023 jäi vielä yhden räystäsreunan kulman korjaus sekä mahdollisesti kellotornin listojen huoltomaalaus.</p> <p>2) Jätteiden lajittelun mahdollistaminen seurakunnan eri kiinteistöissä Jätteiden lajittelu ja materiaalikierrätys ovat helppoja keinoja vähentää jätteistä luonnolle aiheutuvaa kuormitusta. Tavoitteena oli lisätä ja sujuvoittaa jätteiden lajittelumahdollisuuksia seurakunnan eri toimipisteissä.</p> <p>Arviointi: Lajittelupisteitä lisättiin jonkin verran, samoin kuin ohjeistuksia käyttäjille. Sekajätteen määrää onnistuttiin vähentämään 11 %, jätteiden kokonaismäärä pysyi vuoden 2021 tasolla. Jätteiden lajittelun mahdollistamisessa ja ohjeistuksissa on vielä parannettavaa.</p>
	<p>Pyhän Ristin kirkko toimii kesäisin jumalanpalvelusten pitopaikkana ja matkailunähtävyytenä. Vuonna 2021 kirkon saama näkyvyys kirjailija Anneli Kannon historiallisen romaanin "Rottien pyhimys" julkaisun takia kantoi vielä vuoden 2022 kesäkauden ajan. Kirjan tapahtumat ovat kuvitteellisia, mutta sijoittuvat keskiajalle Hattulan Pyhän Ristin kirkkoon ja sen maalaustyöhön.</p> <p>Kesän aikana kirkossa kävi 13 916 matkailijaa (8 676, +60 %). Ulkomaalaisten kävijöiden määrä nousi koronavuosia edeltävälle tasolle, joskin osuus kaikista kävijöistä oli vain 4,9 % kun se aiemmin oli jopa viidennes. Kotimaan matkailijoiden lisäksi vierailijoita kävi 32 (19) eri maasta. Heinäkuu ja elokuun alku ovat perinteisesti kesän vilkkainta aikaa. Heinäkuussa kävijöitä (5 976) oli vielä edellisvuottaikin enemmän (4 620).</p> <p>Neljästi päivän aikana järjestettäviin maksullisiin opastuksiin osallistui 3 656 (2 744) henkilöä ja ryhmäopastuksiin 2 034 (555) henkilöä. Varsinaisen kirkon kesäaukioloajan ulkopuolisen kysynnän takia ryhmäopastuksia järjestettiin huhtikuulta lokakuulle asti ennätyselliset 121 kpl.</p>

	<p>Kirkon asehuoneessa oli kesän ajan pienimuotoista matkamuiستomyyntiä, jonka tuotteet pyritään valitsemaan huolella kirkon hengen mukaisesti. Myynti on kasvanut rajusti kahden edellisen kesän aikana. Vuoden 2022 myynti oli 58,5 t€ (+135 %) kun esimerkiksi ennen koronavuotia myynti oli vielä 2–3 t€ luokkaa.</p> <p>Hattulan seurakunta oli myös mukana Kulttuurikeskus ARX:n Hattulan alakoulujen Kulttuuripolku-hankkeessa. Jokaiselle luokka-asteelle on omat sisällöt, jotka ovat kouluille täysin maksuttomia. 5.luokkalaisten teemana oli kulttuuriperintö, jossa oli tarjolla retket hattulalaisiin kulttuuriperintökohteisiin, toisena Pyhän Ristin kirkko. Kierroksella opas kävi läpi koululaisille kirkon maalausten kertomia tarinoita ja toi esille keskiajan ihmisen maailmankuvaa. Seurakunta tarjosi tätä kautta maksuttomat opaskierrokset kuudelle 5-luokalle sekä lisäksi usealle muulle hattulalaiselle koululuokalle, jotka vierailivat kirkossa vuoden aikana.</p> <p>Sähkön kulutukseen saatiin edellisvuoteen verrattuna laskua -5,8 %. Tästä huolimatta sähkön kulutus euroissa nousi huimat 63,6 %.</p> <p>Hattulan kirkon osuus seurakunnan sähkönkulutuksesta oli 47,7 % (vuosikulutus 204,9 MWh). Toiseksi eniten sähköä kuluu Tömäjärven leirikeskuksessa (19,9 %).</p>
--	---

Maa- ja metsätalous 1015100591	
Toiminta-ajatus	Seurakunta omistaa n. 63 ha metsäpalstoja. Metsänhoitosuunnitelma vuosille 2019–2028 laadittiin syksyllä 2019 Metsänhoitoyhdistys Kanta-Hämeen toimesta. Suunnitelma sisältää vuosittaiset hakkuu- ja hoitosuunnitelmat. Seurakunnan metsiä hoidetaan yhteistyössä Metsänhoitoyhdistys Kanta-Hämeen kanssa.
Tavoitteet, toiminta 2022 ja arviointi	<p>Seurakunnan metsien hoito kestävän metsätalouden periaatteiden mukaan niin taloudellisesti kuin ekologisesti uuteen metsänhoitosuunnitelmaan pohjautuen</p> <p>Metsänhoitosuunnitelman mukaisia toimenpiteitä suoritetaan yhdessä Metsänhoitoyhdistys Kanta-Hämeen kanssa. Vuoden aikana tehtiin suunnitellut harvennus-hakkuut.</p> <p>Metsätalouden toimintakate vuonna 2022 oli 2 638,90 (-3 280,02 €).</p>

2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteumavertailu, tiliryhmätaso	Toteuma 2021	TA 2022	TA yhteensä 2022	Toteuma 2022	Yli-ali	T-%
Toimintatuotot	628 358,96	760 461,09	817 261,09	881 485,70	-64 224,61	107,9
Korvaukset	62,62			1 475,88	-1 475,88	
Myyntituotot	24 373,45	8 350,00	54 350,00	56 476,03	-2 126,03	103,9
Maksutuotot	91 363,79	88 405,00	89 505,00	91 835,60	-2 330,60	102,6
Vuokratuotot	21 652,71	21 000,00	24 500,00	26 831,77	-2 331,77	109,5
Metsätalouden tuotot	336,63	5 000,00	9 000,00	20 577,89	-11 577,89	228,6
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	5 740,55	4 850,00	4 850,00	11 715,73	-6 865,73	241,6
Tuet ja avustukset	13 723,51	8 600,00	8 600,00	6 609,80	1 990,20	76,9
Muut toimintatuotot	39 766,92		2 200,00	41 706,91	-39 506,91	1 895,8
Sisäiset tuotot	431 338,78	624 256,09	624 256,09	624 256,09	0,00	100,0
Toimintakulut	-2 004 813,24	-2 384 231,09	-2 430 331,09	-2 454 037,14	23 706,05	101,0
Henkilöstökulut	-915 849,67	-1 041 648,00	-1 007 848,00	-1 019 847,06	11 999,06	101,2
Palkat ja palkkiot	-759 956,60	-841 910,00	-818 160,00	-833 046,08	14 886,08	101,8
Henkilösivukulut	-178 038,37	-199 738,00	-189 688,00	-191 309,27	1 621,27	100,9
Henkilöstökulujen oikaisuerät	22 145,30			4 508,29	-4 508,29	
Palvelujen ostot	-351 776,45	-382 577,00	-412 877,00	-379 936,47	-32 940,53	92,0
Vuokratulut	-41 975,13	-38 600,00	-40 800,00	-38 250,91	-2 549,09	93,8
Sisäiset vuokratulut	-431 338,78	-624 256,09	-624 256,09	-624 256,09	0,00	100,0
Aineet ja tarvikkeet	-176 764,72	-200 860,00	-256 260,00	-292 352,05	36 092,05	114,1
Ostot tilikauden aikana	-176 764,72	-200 860,00	-256 260,00	-292 352,05	36 092,05	114,1
Annetut avustukset	-64 353,19	-63 250,00	-63 250,00	-70 043,96	6 793,96	110,7
Muut toimintakulut	-22 755,30	-33 040,00	-25 040,00	-29 350,60	4 310,60	117,2
TOIMINTAKATE	-1 376 454,28	-1 623 770,00	-1 613 070,00	-1 572 551,44	-40 518,56	97,5
Kirkollisverotulot	1 894 650,81	1 856 000,00	1 946 000,00	1 966 920,94	-20 920,94	101,1
Valtionrahoitus	184 140,00	183 000,00	185 000,00	185 808,00	-808,00	100,4
Verotuskulut	-28 714,26	-28 000,00	-27 000,00	-26 691,82	-308,18	98,9
Kirkon rahastomaksut	-176 880,00	-180 000,00	-177 000,00	-176 113,98	-886,02	99,5
Rahoitustuotot- ja kulut	137 618,80	-5 450,00	6 850,00	-69 147,81	75 997,81	-1 009,5
Korkotuotot	21 334,96			368,52	-368,52	
Muut rahoitustuotot	128 982,90		15 300,00	52 839,23	-37 539,23	345,4
Sisäiset korkotuotot		128 207,50	128 207,50	128 207,50	0,00	100,0
Arvonalentumiset sijoituksista	-6 800,00			-108 205,22	108 205,22	
Arvonalentumisten palautukset sijoituksista	1 319,50					
Korkokulut	-7 038,56	-5 450,00	-8 450,00	-8 540,34	90,34	101,1
Muut rahoituskulut	-180,00			-5 610,00	5 610,00	
Sisäiset korkokulut		-128 207,50	-128 207,50	-128 207,50	0,00	100,0
VUOSIKATE	634 361,07	201 780,00	320 780,00	308 223,89	12 556,11	96,1
Poistot ja arvonalentumiset	-287 390,26	-182 550,00	-251 750,00	-251 590,17	-159,83	99,9
Suunnitelman mukaiset poistot	-162 937,66	-182 550,00	-162 200,00	-251 590,17	89 390,17	155,1
Kertaluonteiset poistot	-124 452,60		-89 550,00		-89 550,00	
Sisäiset vyörytyserät	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
TILIKAUDEN TULOS	346 970,81	19 230,00	69 030,00	56 633,72	12 396,28	82,0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	136 825,90					
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	483 796,71	19 230,00	69 030,00	56 633,72	12 396,28	82,0

2.1 Verotulot ja valtionrahoitus

Tilivuosi	Kirkollisvero-%	Kirkollisvero €	Valtionrahoitus €
2022	1,50	1 966 920,94	185 808,00
2021	1,50	1 894 650,81	184 140,00
2020	1,50	1 919 286,04	183 036,00
2019	1,50	1 820 611,47	183 024,00
2018	1,25	1 596 241,25	188 246,04

Verotuloiksi on merkitty tulot, jotka tilivuonna on kirjanpidossa kirjattu verotuloiksi.

3. Investointiosan toteutuminen

Investointiosan toteumavertailu								
Hanke Tulosyksikkö / tilausnumero	Kustannus- arvio	Ed. vuosien käyttö	TA kuluva	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma kuluva yhteensä	Yli/Ali	T-%	Kusta. arviosta käytetty 31.12.
1014030000 - Hautausmaakiinteistö	-177 000,00		-177 000,00	-183 000,00	-221 656,74	38 656,74	121,12	21,9
2004341 - Kaivuri-traktori	-137 000,00		-137 000,00	-151 000,00	-181 953,80	30 953,80	120,5	48,7
2007800 - Pakettiauto	-40 000,00		-40 000,00	-32 000,00	-39 702,94	7 702,94	124,1	99,3
1015020520 - Hattulan kirkko	-122 000,00	-9 822,78	-100 000,00	-72 292,00	-74 245,00	1 953,00	102,7	37,1
2007802 - Alttarivalaistuksen uudistus	-22 000,00	-9 822,78		-32 329,63	-22 506,85	0,00	100,0	
2008965 - Hattulan kirkon räystäälislojen kunnostus	-100 000,00		-100 000,00	-72 292,00	-74 245,00	1 953,00	102,7	37,1
1015020522 - Pyhän Ristin kirkko	-100 000,00		-100 000,00	0,00		0,00		
2007801 - Pyhän Ristin kirkon urut	-100 000,00		-100 000,00	0,00		0,00		
1015080000 - Tömäjärven leirikeskus	-250 000,00	-25 818,16	-250 000,00	-324 182,00	-294 420,10	-29 761,90	90,8	71,2
2007804 - Leirikeskuksen keittiöremontti	-250 000,00	-25 818,16	-250 000,00	-324 182,00	-294 420,10	-29 761,90	90,8	71,2
Yhteensä	-649 000,00	-35 640,94	-627 000,00	-589 803,63	-612 828,69	23 025,06	103,9	29,7

4. Rahoitusosan toteutuminen

Rahoitusosan toteutumisessa osoitetaan, miten seurakunnan menot on rahoitettu.

Rahoitusosa toteumavertailu	Toteuma 2021	TA 2022	TA Yhteensä 2022	Toteuma 2022	Yli-ali	T-%
Tulorahoitus	595 339,13	201 780,00	320 780,00	308 223,89	12 556,11	96,1
Vuosikate	634 361,07	201 780,00	320 780,00	308 223,89	12 556,11	96,1
Tulorahoituksen korjauserät	-39 021,94					
Investoinnit	-116 044,58	-627 000,00	-589 803,63	-612 828,69	23 025,06	103,9
Investointimenot	-172 044,58	-627 000,00	-589 803,63	-612 828,69	23 025,06	103,9
Pysyvien vastaavien myyntitulot	56 000,00					
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	479 294,55	-425 220,00	-269 023,63	-304 604,80	35 581,17	113,2
Lainakannan muutokset	-100 000,00			-660 000,00		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-100 000,00			-590 000,00		
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00			-70 000,00		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-141 430,05			168 033,06	-168 033,06	
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	5 164,96			-1 646,25	1 646,25	
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-9 250,23			4 475,36	-4 475,36	
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	-137 344,78			165 203,95	-165 203,95	
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	-241 430,05			-491 966,94	491 966,94	
Rahavarojen muutos	237 864,50	-425 220,00	-269 023,63	-796 571,74	527 548,11	296,1
Rahavarojen muutos (tase)	237 864,50			-796 571,74	796 571,74	

III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tilinpäätöslaskelmia ovat tuloslaskelma, rahoituslaskelma sekä tase. Tilinpäätöslaskelmakaavojen laatimisessa on sovellettu kirjanpitolakia ja -asetusta, kirkkolakia ja -järjestystä sekä Kirkkohallituksen antamia muita ohjeita. Tilinpäätöslaskelmissa ovat vain ulkoiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat. Luvut esitetään bruttomääräisinä.

1. Tuloslaskelma

Tuloslaskelma	1.1.–31.12.2022	1.1.–31.12.2021
Toimintatuotot	257 229,61	197 020,18
Korvaukset	1 475,88	62,62
Myyntituotot	56 476,03	24 373,45
Maksutuotot	91 835,60	91 363,79
Vuokratuotot	26 831,77	21 652,71
Metsätalouden tuotot	20 577,89	336,63
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	11 715,73	5 740,55
Tuet ja avustukset	6 609,80	13 723,51
Muut toimintatuotot	41 706,91	39 766,92
Toimintakulut	-1 829 781,05	-1 573 474,46
Henkilöstökulut	-1 019 847,06	-915 849,67
Palkat ja palkkiot	-833 046,08	-759 956,60
Henkilösivukulut	-191 309,27	-178 038,37
Henkilökulujen oikaisuerät	4 508,29	22 145,30
Palvelujen ostot	-379 936,47	-351 776,45
Vuokratulut	-38 250,91	-41 975,13
Aineet ja tarvikkeet	-292 352,05	-176 764,72
Ostot tilikauden aikana	-292 352,05	-176 764,72
Annetut avustukset	-70 043,96	-64 353,19
Muut toimintakulut	-29 350,60	-22 755,30
TOIMINTAKATE	-1 572 551,44	-1 376 454,28
Kirkollisverotulot	1 966 920,94	1 894 650,81
Valtionrahoitus	185 808,00	184 140,00
Verotuskulut	-26 691,82	-28 714,26
Kirkon rahastomaksut	-176 113,98	-176 880,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-69 147,81	137 618,80
Korkotuotot	368,52	21 334,96
Muut rahoitustuotot	52 839,23	128 982,90
Arvon alentumiset sijoituksista	-108 205,22	-6800,00
Arvon alentumisten palautukset sijoituksista	0,00	1 319,50
Korkokulut	-8 540,34	-7 038,56
Muut rahoituskulut	-5 610,00	-180,00
VUOSIKATE	308 223,89	634 361,07
Poistot ja arvonalentumiset	-251 590,17	-287 390,26
Suunnitelman mukaiset poistot	-251 590,17	-162 937,66
Kertaluonteiset poistot	0,00	-124 452,60
TILIKAUDEN TULOS	56 633,72	346 970,81
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	136 825,90
Tilikauden ylijäämä (+) / alijäämä (-)	56 633,72	483 796,71

2. Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Tulorahoitus	308 223,89	595 339,13
Vuosikate	308 223,89	634 361,07
Tulorahoituksen korjaukset		-39 021,94
Investoinnit	-612 828,69	-116 044,58
Investointimenot	-612 828,69	-172 044,58
Pysyvien vastaavien myyntitulot		56 000,00
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	-304 604,80	479 294,55
Lainakannan muutokset	-660 000,00	-100 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-590 000,00	-100 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-70 000,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	168 033,06	-141 430,05
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-1 646,25	5 164,96
Lyhytaikaisten saamisten muutos	4 475,36	-9 250,23
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	165 203,95	-137 344,78
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	-491 966,94	-241 430,05
Rahavarojen muutokset	-796 571,74	237 864,50
Rahavarojen muutos (tase)	-796 571,74	237 864,50

	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Rahavarojen muutos	-796 571,74	237 864,50
Rahavarat kauden lopussa	1 721 829,63	2 518 401,37
Rahavarat kauden alussa	2 518 401,37	2 280 536,87

3. Tase

Taselaskelma	31.12.2022	31.12.2021
VASTAAVAA	5 923 120,72	6 362 133,74
PYSYVÄT VASTAAVAT	4 180 107,19	3 818 868,67
Aineelliset hyödykkeet	4 077 079,55	3 715 841,03
Maa- ja vesialueet	120 621,71	120 621,71
Hautaustoimen aineelliset hyödykkeet	195 328,95	13 375,15
Rakennukset	3 573 040,60	3 339 825,06
Kiinteät rakenteet ja laitteet	29 141,06	90 667,36
Koneet ja kalusto	39 041,22	0,00
Muut aineelliset hyödykkeet	45 661,01	31 988,86
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	74 245,00	119 362,89
Sijoitukset	103 027,64	103 027,64
Osakkeet ja osuudet	103 027,64	103 027,64
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 743 013,53	2 543 265,07
Saamiset	21 183,90	24 863,70
Lyhytaikaiset saamiset	21 183,90	24 863,70
Myyntisaamiset	3 519,50	3 626,00
Muut saamiset	795,56	276,94
Siirtosaamiset	16 868,84	20 960,76
Rahoitusarvopaperit	1 375 034,78	1 167 100,00
Muut arvopaperit	1 375 034,78	1 167 100,00
Rahat ja pankkisaamiset	346 794,85	1 351 301,37
VASTATTAVAA	-5 923 120,72	-6 362 133,74
OMA PÄÄOMA	-5 153 570,76	-5 096 937,04
Peruspääoma	-2 945 335,71	-2 945 335,71
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	-2 151 601,33	-1 667 804,62
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-56 633,72	-483 796,71
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	-4 328,75	-5 975,00
Muut toimeksiantojen pääomat	-4 328,75	-5 975,00
VIERAS PÄÄOMA	-765 221,21	-1 259 221,70
Pitkäaikainen vieras pääoma	-305 463,39	-889 798,45
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-195 000,00	-785 000,00
Saadut ennakot	-110 463,39	-104 798,45
Lyhytaikainen vieras pääoma	-459 757,82	-369 423,25
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	-30 000,00	-100 000,00
Saadut ennakot	-13 034,86	-13 272,88
Ostovelat	-214 471,44	-66 971,75
Muut velat	-35 613,23	-31 614,52
Siirtovelat	-166 638,29	-157 564,10

IV TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätökseen on kirjattu kustannuspaikoittain työntekijöiden kumulatiivinen lomapalkkavelan muutos sivukuluineen 31.12.2022. Velkaan on laskettu työntekijöiden ansaitut ja pitämättömät lomat, lomarahat sekä säästövapaat niiltä työntekijöiltä, joiden palvelussuhde jatkuu tai on päättynyt 31.12.2022 mennessä eikä lopputiliä ole vielä laskettu.

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Verotulot on kirjattu maksuperusteisesti niiden tilitysjakojen mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan. Sijoituksista tehdään arvonalentumiskirjaus silloin, kun sijoituksen markkina-arvo 31.12. on alempi kuin kirjanpitoarvo. Sijoituksen kirjanpitoarvo on nostettu hankinta-arvoon silloin kun sijoituksen markkina-arvo 31.12. on korkeampi kuin hankinta-arvo.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

2. Tuloslaskelman liitetiedot

Tilikaudelle kohdistui seuraavat kertaluonteiset erät:

- Pakettiauton hankinnan yhteydessä vanhan auton vaihtohyvitys 8 100 €
- Yhdistelmäkaivurin hankinnan yhteydessä vanhan kaivurin vaihtohyvitys 31 000 €

Luottotappioiksi kirjattiin 827 euroa myynti- ja maksutuotoista. Luottotappioiksi kirjattiin perintätoimenpiteistä huolimatta saamatta jääneitä yli vuoden vanhoja myyntisaatavia (leiri- ja hautausmaksuja).

Käyttöomaisuuden suunnitelman mukaisena poistomenetelmänä on käytetty tasapoistoa. Uusissa investoinneissa noudatetaan kirkkohallituksen poistolaskennan ja pysyvien vastaavien ohjeessa olevia poistoajankäyttösuosituksia (liitteenä).

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kirkkovaltuusto hyväksyi 28.11.2022 poistosuunnitelman muutoksen vuodelle 2022 (liitteenä), jolla seurakunnan käyttöomaisuuden poistoajat on muutettu vastaamaan kirkkohallituksen ohjeen Käyttöomaisuuskirjanpito ja suunnitelman mukaisten poistojen laskeminen mukaisia suosituspoistoajakoja.

3. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat	Maa- ja vesialueet	Hautaus-toimen aineelliset hyödykkeet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakko-maksut ja kesken-eräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä	Sijoitukset	Yhteensä
Arvo ed. vuoden lopussa	120 621,71	13 375,15	3 339 825,06	90 667,36	0,00	31 988,86	119 362,89	3 715 841,03	103 027,64	3 818 868,67
Lisäykset		181 953,80	294 420,10		39 702,94	22 506,85	74 245,00	612 828,69		612 828,69
Siirtokirjaukset			109 540,11			9 822,78	-119 362,89	-0,00		-0,00
Myynnit										
Poisto/Myynti										
Suunnitelman mukaiset poistot			-170 744,67	-61 526,30	-661,72	-18 657,48		-251 590,17		-251 590,17
Suunnitelmasta poikkeavat poistot										
Arvonkorotukset										
Invest. Tuki										
Arvo vuoden lopussa	120 621,71	195 328,95	3 573 040,60	29 141,06	39 041,22	45 661,01	74 245,00	4 077 079,55	103 027,64	4 180 107,19

4. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

	1.1.2022-31.12.2022	1.1.2021-31.12.2021
OMA PÄÄOMA	-5 153 570,76	-5 096 937,04
Peruspääoma	-2 945 335,71	-2 945 335,71
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	-2 151 601,33	-1 667 804,62
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-56 633,72	-483 796,71

5. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Eläkevastuuvajaus

Seurakunnan laskennallinen osuus kirkon yhteisestä kattamattomasta eläkevastuusta:

31.12.2022	€
Seurakuntatalouden palkkasumma	833 046
Koko kirkon palkkasumma*	513 600 000
Koko kirkon kattamaton eläkevastuu*	3 419 857 068
Seurakunnan laskennallinen osuus koko kirkon eläkevastuuvajauksesta	5 546 921

* kirkkohallituksen yleiskirje 3/2023

Haudanhoitovastuu

Haudanhoitosopimusten jäljellä oleva hoitovastuun määrä 31.12.2022 oli 123 498,25 €.

Vakuudet

Hattulan seurakuntatalon rakennushankkeeseen liittyvät takuuajan vakuudet ovat päättyneet. Takuutarkastus pidettiin 24.1.2023 ja lopputarkastus 24.2.2023.

Rakentajat Saarikko Oy:ltä Tömäjärven leirikeskuksen keittiösaneeraukseen liittyvä takuuajan takaus ajalle 8.6.2022-7.9.2024. Takuusumma on 13 838,74 €.

Leasingvastuut

- Konica Minolta monitoimilaite. Sopimus päättyy 30.11.2024, jäljellä oleva vastuu 2 695 €.
- Sähkölämmitysten etähallintajärjestelmä. Sopimus päättyy 30.6.2024, jäljellä oleva vastuu 8 370 €.

Yhteistyösopimukset

Hattulan seurakunta kuuluu Tampereen seurakuntayhtymän isännöimään IT-yhteistyöalueeseen. IT-yhteistyöalue huolehtii sopimuseurakuntien IT-perusinfrastruktuurista, joka sisältää työasemat, tietoliikenneverkot, käyttäjien tuen ja koulutuksen, peruslisenssien hankinnan ja ylläpidon sekä ko. toimintojen kehittämisen. Kustannukset jaetaan seurakuntatalouksille puolet seurakuntien jäsenmäärän ja puolet vakinaisten työntekijöiden määrän suhteessa. Työasemia on ollut 18 ja käyttäjätunnuksia tarpeiden mukaan. Kustannukset vuonna 2022 olivat keskimäärin 114 €/kk/työasema (118 €/2021).

V ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

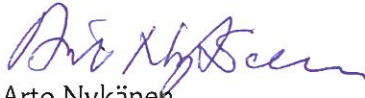
Seurakunnan taloussäännön 22 §:n mukaan tilinpäätöksen allekirjoittavat päätösvaltainen kirkkoneuvosto ja taloushallinnosta vastaava viranhaltija.

Parola 21.3.2023

Hattulan seurakunnan kirkkoneuvosto

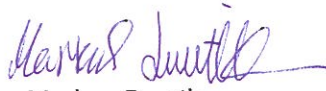
Virpi Järvinen
kirkkoneuvoston puheenjohtaja

Arto Nykänen
varapuheenjohtajan varahenkilö

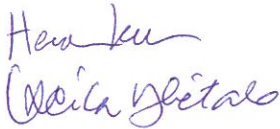

Joonas Heikkilä

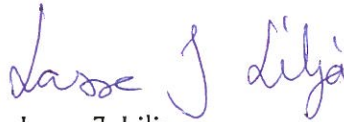

Markus Juutila

Henna Lehtinen

Leila Ylitalo

Lasse J. Lilja

Tia Kymäläinen
talouspäällikkö

Tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitoavan mukaisesti. Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Tampere 12.4.2023

KPMG Oy Ab

Mari Säyhätjoki
KHT, JHT

VI LUETTELOT JA SELVITYKSET

Luettelo kirjanpitoKirjoista 2022

Kohdat 1-10 Kipan järjestelmässä, aineisto säilytetään sähköisessä muodossa

1. Päiväkirja
2. Pääkirja
3. Ostoreskontra
4. Myyntireskontra
5. Kassakirjanpito
6. Palkkakirjanpito
7. Käyttöomaisuuskirjanpito
8. Tuloslaskelma
9. Tase
10. Rahoituslaskelma

1. Luettelo tositelajeista

Kassa- ja muistiotositteet

Tositelaji	Nimi	Numerosarja
RV	Laskun siirto	00
AB	Kirjanpitosite	01
AZ	Purku KOM:iin	01
P1	Palkat verokäsittely	01
PV	Palkkavaraus	01
SA	Pääkirjatilitosite	01
SE	Sisäiset erät	01
SK	Srk:n muistiotosite	01
T1	Maksul. tiliote,vero	01
TO	Tiliote	01
AF	Poistokirjaukset	03
DZ	Asiakkaat - maksu	14
KZ	Toimittajat - maksu	15
KG	Toimittajat - hyvät.	19
KR	Toimittajat - lasku	19
TM	Matkalaskut ostoresk	19

Numerosarja	Ensimmäinen nro	Viimeinen nro
00	90000000	90000300
01	1000000	1001491
14	14000000	14000298
15	15000000	15001028
19	19000000	19001109
03	3000000	3000011

2. Selvitys kirjanpitokirjojen ja tositteiden säilytystavoista

Tilinpäätös säilytetään pysyvästi paperisessa muodossa.

Palkkatietoja sisältävät asiakirjat säilytetään 50 vuotta.

Kirkon palvelukeskuksen järjestelmissä oleva aineisto on säilytettynä sähköisessä järjestelmässä ja erillisinä varmuuskopioina.

3. Tunnuslukujen laskentakaavat

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuottojen osuus toimintakuluista, %, osoittaa, kuinka paljon seurakunnan toimintakuluista on katettu toimintatuotoilla (= $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} -/+ \text{Valmisteverastojen lisäys/vähennys} + \text{Valmistus omaan käyttöön})$).

Vuosikate, euroa/jäsen on tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arviointiin. Tunnuslukua laskettaessa vuosikate jaetaan seurakunnan tilivuoden päättyessä läsnä olevalla jäsenmäärällä.

Vuosikatteen osuus poistoista / %: Vuosikate jaettuna poistot *100

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Investointien tulorahoitusprosentti, % (= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$)

Rahavarojen riittävyys, pv (= $365 \text{ pv} * \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$)

Lainanhoitokate (= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$)

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste, %

(= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero} + \text{Vapaaehtoiset varaukset} - \text{Ainaishoitosisojen pääomat}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Toimeksiantojen pääomat} - \text{Saadut ennakot})$).

Rahoitusvarallisuus, euroa/jäsen

(= $[(\text{Saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) - (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})] / \text{Jäsenmäärä}$).

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

(= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$)

Lainakanta, euroa/jäsen

(= $[\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirto-velat} + \text{Muut velat})] / \text{Jäsenmäärä}$)

4. Pysyvien vastaavien poistoaikeusositukset

Kirkkohallituksen virastokollegio 17.6.2020

	<i>aikaisempi</i>	uusi
1.1. Aineettomat hyödykkeet		vuotta
1. Aineettomat oikeudet		3
Tietojärjestelmien käyttöoikeus	<i>2-4 vuotta</i>	
2. Muut pitkävaikutteiset menot		
Perustamis- ja järjestelymenot	<i>2-5 vuotta</i>	3-5
Tutkimus- ja kehittämismenot	<i>2-5 vuotta</i>	3-5
Tietojärjestelmät	<i>2-5 vuotta</i>	3-5
Muut	<i>2-5 vuotta</i>	3-5
1.2. Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	<i>poistoja ei lasketa</i>	ei poistoa
2. Hautausmaat		
Hautausmaahan liittyvät muut pitkävaikutteiset menot (asfaltointi, atk-ohjelmat)	<i>3-5 vuotta</i>	3-5
Hautausmaiden maa- ja vesialueet	<i>poistoja ei lasketa</i>	ei poistoa
Hautausmaahan muut rakennukset (varastot, kylmiöt)	<i>10-15 vuotta</i>	8-10
Hautausmaahan kiinteät rakenteet ja laitteet (aidat, j)	<i>10-30 vuotta</i>	10-20
Hautausmaahan koneet ja laitteet	<i>4-10 vuotta</i>	3-5
Hautausmaahan muut aineelliset hyödykkeet (esim. maa-aineksen vaihto)	<i>käyttöajan mukaan ei poistoa)</i>	käyttöajan muk. ei poistoa)
3. Rakennukset		
Kirkot	<i>40-70 vuotta</i>	30-60
Seurakuntatalot	<i>30-40 vuotta</i>	15-25
Kappelit	<i>30-40 vuotta</i>	20-40
Siunauskappelit	<i>30-60 vuotta</i>	20-40
Leiri- ja kurssikeskukset	<i>20-40 vuotta</i>	15-25
Asuinrakennukset	<i>20-40 vuotta</i>	15-25
Hallinto- ja laitospölkennukset	<i>20-40 vuotta</i>	10-20
Huolto- ja talousrakennukset	<i>10-20 vuotta</i>	10-15
Muut rakennukset	<i>10-15 vuotta</i>	10-15
4. Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Maa- ja vesirakenteet	<i>15-30 vuotta</i>	10-20
Urut	<i>15-30 vuotta</i>	10-20
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	<i>10-30 vuotta</i>	5-15
5. Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet	<i>5-10 vuotta</i>	3-5
Atk-laitteisto	<i>3-4 vuotta</i>	3
Muut koneet ja kalusto	<i>5-10 vuotta</i>	3-5
6. Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	<i>käytön mukainen poisto</i>	käytön muk.
Sakraali-, arvo- ja taide-esineet	<i>poistoja ei lasketa</i>	ei poistoa

5. Poistosuunnitelman muutos vuodelle 2022

Investointien hankintamenot aktivoidaan taseeseen pysyviin vastaaviin ja ne kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi taloudellisena vaikutusaikanaan suunnitelman mukaisina poistoina.

Suunnitelman mukaisilla poistoilla tarkoitetaan ennalta laaditun suunnitelman mukaan tehtäviä poistoja, jotka seurakunta tekee käyttöomaisuudestaan tilikauden tuloksesta riippumatta. Poistoperusteina on hankintamenon lisäksi arvioitu taloudellinen pitoaika.

Investointimenot, jotka on aktivoitu taseeseen, tulee poistaa vaikutusaikanaan. Vaikutusajalla tarkoitetaan taloudellista pitoaikaa. Taloudellinen pitoaika on yleensä lyhyempi kuin hyödykkeen tekninen pitoaika.

Koska poistosuunnitelman laatiminen on tulevaisuuden arvioimista, poistosuunnitelmaa saatetaan joutua muuttamaan esimerkiksi sen takia, että suunnitelma todetaan virheelliseksi tai liian optimistisesti/pessimistisesti laadituksi.

Nykyiset kirkkohallituksen virastokollegion antamat suositukset pysyvien vastaavien poistoajoista ovat aikaisempia suosituksia alhaisempia, lisäksi poistoajaksi tulisi valita normaalisti lyhyempi kuin se aika, jona hyödykettä käytetään. Taseessa tulee olla vain käypää omaisuutta tasearvoina.

Nimitys	TA poisto 2022	Muutos-esitys	Poistot yhteensä 2022	Selite
Hattulan kirkko	9 000		9 000	
Hattulan kirkon vesikaton korjaus	1 900		1 900	
Hattulan kirkon käytävämatot	800	5 500	6 300	LOPPU
Hattulan kirkko, alttarivalaistuksen uusinta	4 400	450	4 850	
Hattulan kirkko, räystäslislojen kunnostus	1 300	-1 300	0	valmistuu 2023
Tyrvännön kirkko, kirkon korjaus	4 250		4 250	
Tyrvännön kirkon kattomaalaus	1 950		1 950	
Kirkon katon tervaus, PRK	6 200	9 800	16 000	LOPPU
Kiviaita, Pyhän Ristin kirkko	1 400	10 100	11 500	LOPPU
Pyhän Ristin kirkko, urut	2 500	-2 500	0	toteutuu aik. 2024
Hattulan seurakuntatalo	85 000		85 000	
Hattulan seurakuntatalo, kalusteet	9 000	-600	8 400	
Srk-talo hulevesijärjestelmä	1 650	16 650	18 300	LOPPU
Leikkipuiston kunnostus	3 450		3 450	
Hattulan seurakuntatalo, piha	1 350	6 150	7 500	LOPPU
Tömäjärvi, Johtola	5 100	31 000	36 100	LOPPU
Tömäjärven pesutilat	16 250		16 250	
Kameravalvonta, Tömäjärvi	1 800	10 500	12 300	LOPPU
Tömäjärvi, keittiöremontti	11 450	-3 300	8 150	
Kaivuri-traktori	9 800	-9 800	0	tot. 2023
Pakettiauto	4 000	-3 450	550	
	182 550	69 200	251 750	

Ylimääräisiä poistoja vuonna 2022 yhteensä 89 500 €.